

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ ТА МЕДИЦИНИ
НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ**

**АДАПТОВАНІ РЕГЛАМЕНТУЮЧІ
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ
ІНТЕРНАТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ»
НА БАЗАХ СТАЖУВАННЯ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ КЕРІВНИКІВ БАЗ СТАЖУВАННЯ
ТА КУРАТОРІВ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ**

Полтава - 2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ ТА МЕДИЦИНИ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ

АДАПТОВАНІ РЕГЛАМЕНТУЮЧІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ
ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ІНТЕРНАТУРИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ»
НА БАЗАХ СТАЖУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ КЕРІВНИКІВ БАЗ СТАЖУВАННЯ
ТА КУРАТОРІВ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

Полтава - 2023

УДК: 378.147:616-092

Рекомендовано Центральною методичною комісією Полтавського державного медичного університету як методичні рекомендації для керівників баз стажування та безпосередніх кураторів лікарів-інтернів та лікарів-інтернів зі спеціальності «Внутрішні хвороби» закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України (протокол №6 від 29 березня 2023 року).

Методичні рекомендації складені науково-педагогічними працівниками кафедри внутрішніх хвороб та медицини невідкладних станів Полтавського державного медичного університету: М.Потяженко, О.Кітура, Н.Соколюк, Г.Невойт, А.Корпан.

Рецензенти:

завідуюча кафедрою внутрішньої медицини №1 Полтавського державного медичного університету Ганна Маслова

завідуюча кафедрою ендокринології з дитячими інфекційними хворобами-Полтавського державного медичного університету Оксана Муравльова

Методичні рекомендації складені відповідно Закону України «Про вищу освіту», Постанов Кабінету Міністрів України, та з урахуванням примірної програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Внутрішні хвороби», 2022 р.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Основним завданням інтернатури (первинної спеціалізації) є підвищення рівня практичної та теоретичної підготовки лікарів-інтернів з метою присвоєння звання лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Внутрішні хвороби» та адаптації до самостійної професійної діяльності.

Вивчення дисципліни «Внутрішні хвороби» проводиться інтернами спеціальності 222 «Медицина» впродовж двох років й забезпечує фундаментальні знання у сфері професійної діяльності. «Внутрішні хвороби» – першорядна дисципліна, відповідаюча за лікування дорослих пацієнтів. Ця галузь медицини є пацієнт-орієнтована та базується на етичних і холістичних принципах надання допомоги; створює та розвиває медичні знання і методи; проводить аналіз результатів досягнень інших медичних спеціальностей та інтеграцію їх у стратегії діагностики, лікування, профілактики, догляду пацієнта. Навчальний план та програма з дисципліни «Внутрішні хвороби» передбачає вивчення основ внутрішньої медицини за розділами: хвороби серцево-судинної системи, ревматичні хвороби, хвороби органів кровотворення, алергологія, хвороби органів травлення, хвороби ендокринної системи та обміну речовин, хвороби нирок, при цьому наголос робиться на вивченні етіопатогенезу, клініки, сучасних методів діагностики та лікування, профілактики основних та найбільш розповсюджених нозологій. Дисципліна спрямована на здобуття теоретичних знань, практичних навичок та вмій, достатніх для впровадження у практичну медицину, а також на розвиток здатності до безперервного професійного розвитку та самовдосконалення.

До навчання в інтернатурі за спеціальністю «Внутрішні хвороби» допускаються особи, які отримали базову медичну освіту на основі рейтингового розподілу. Навчання включає в себе освітню частину підготовки на базі вищого навчального закладу та практичну частину підготовки в медичному закладі, схваленому для цієї мети в якості бази проходження інтернатури. Навчання проводиться на очній основі та передбачає участь у всіх видах медичної діяльності відділення, на базі якого здійснюється навчання, таким чином, щоб лікар-інтерн протягом повного робочого тижня присвячував всю свою професійну діяльність практичній і теоретичній підготовці. Основним завданням підготовки фахівців зі спеціальності «Внутрішні хвороби» є створення компетентного лікаря для Європейської системи охорони здоров'я, який вмів та якісно буде взаємодіяти з фахівцями інших медичних спеціальностей, визначаючи оптимізовану комплексну медичну допомогу з використанням сучасних методів діагностики та лікування.

Підготовка лікарів-інтернів в інтернатурі проводиться за індивідуальними навчальними планами, розробленими на підставі навчального плану та програми підготовки в інтернатурі, затверджених вченою радою закладу вищої освіти.

За період підготовки в інтернатурі лікарі-інтерни повинні оволодіти компетенціями, знаннями та навичками, які визначені

індивідуальним навчальним планом та програмою підготовки та базуються на засадах академічної доброчесності, медичної етики та деонтології.

Підготовка лікаря-інтерна за спеціальністю «Внутрішні хвороби», згідно до примірної програми, проводиться протягом 2 років (22 місяці, 3432 години, 114,4 кредити ECTS): 6 місяців (936 годин, 31,2 кредити ECTS) навчання проводиться на профільній кафедрі внутрішніх хвороб та медицини невідкладних станів та суміжних кафедрах, 16 місяців (2496 годин, 83,2 кредити) - на базах стажування підготовка інтернів. Даний навчальний план розрахований на 36-годинний робочий тиждень.

Навчання повинно проводитися в різних умовах в залежності від місцевої організації надання медичних послуг і може включати різну комбінацію амбулаторної, стаціонарної, невідкладної допомоги та громадських медичних послуг.

Початок навчання в інтернатурі, як на першому так і на другому році, розпочинається 1 серпня на базі стажування.

ГРАФІК ОСВІТНЬОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ

Рік навчання	Місяці												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
2022/2023													
I рік	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
II рік	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	К	-

Примітки: Б – стажування на базі;

К – навчання на профільній кафедрі;

В – відпустка.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА БАЗАХ СТАЖУВАННЯ

Бази стажування лікарів-інтернів – заклади охорони здоров'я державної, комунальної, приватної форми власності, заклади охорони здоров'я, що належать до сфери управління інших міністерств, що мають у своєму складі структурні підрозділи, підготовка в яких передбачена навчальним планом та програмою інтернатури зі спеціальності «Внутрішні хвороби».

У відповідності з наказом МОЗ України від 22.06.2021 №1254 "Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію" бази стажування лікарів-інтернів повинні відповідати таким вимогам:

1) мати у своєму складі лікувально-діагностичні відділення, лабораторні та діагностичні кабінети, інші виробничі підрозділи, для забезпечення навчання лікарів-інтернів згідно з навчальним планом і програмою підготовки в інтернатурі зі спеціальності «Внутрішні хвороби»;

2) бути забезпечені медичним обладнанням, апаратурою та інструментарієм, необхідними для здійснення діагностичної, лікувальної, санітарно-профілактичної (протиепідемічної), провізорської роботи на сучасному рівні і відповідно до завдань даного закладу чи установи (підприємства);

3) мати можливість надати лікарям-інтернам обсяг роботи відповідно до вимог навчального плану та програм підготовки зі спеціальності «Внутрішні хвороби» з прогресивним рівнем складності під час проходження інтернатури;

4) мати навчальне приміщення для лікарів-інтернів, обладнане необхідними навчально-методичними посібниками, таблицями, макетами, стендами, сучасними технічними засобами навчання тощо;

5) мати необхідну кількість кураторів лікарів-інтернів, що мають досвід роботи за фахом не менше 10 років, переважно завідувачів профільних відділень (спеціалістів вищої або першої кваліфікаційної категорії);

6) мати можливість забезпечити лікарів-інтернів місцем проживання.

З метою забезпечення належної якості практичної частини підготовки в інтернатурі, МОЗ щорічно перед затвердженням переліку баз інтернатури, розробляє критерії визначення баз стажування, зокрема щодо медичних послуг або груп медичних послуг, у тому числі, у разі потреби їх склад, кількісні (навантаження) та якісні характеристики та умови щодо наявності необхідного медичного обладнання та персоналу на базах стажування лікарів-інтернів.

Відповідальними особами за організацію та якісне забезпечення проходження практичної частини стажування є: керівник базового закладу охорони здоров'я будь-якої форми власності, відповідальний за інтернатуру на базі стажування (заступник керівника базового закладу з медичної частини / медичний директор) та базовий куратор лікарів-інтернів (завідувач відділенням) – без посередній керівник лікарів-інтернів на базі стажування, який безпосередньо забезпечує умови для виконання індивідуальних навчальних планів лікарями-

інтернами під час проходження практичної частини програми інтернатури та систематично здійснює здійснює контроль.

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОBOB'ЯЗКИ ПОСАДОВИХ ОСІБ БАЗИ СТАЖУВАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ:

Керівник бази стажування лікарів-інтернів (головний лікар / директор):

1) видає наказ про прийняття на посаду лікаря-інтерна зі спеціальності «Внутрішні хвороби» в закладі охорони здоров'я випускника закладу вищої освіти, який здійснює підготовку здобувачів ступеня магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»;

2) видає наказ про визначення кураторів лікарів-інтернів;

3) забезпечує проходження практичної частини інтернатури лікарями-інтернами на базі стажування лікарів-інтернів;

4) забезпечує знайомство лікарів-інтернів з напрямками діяльності бази стажування, дільницею обслуговування населення, трудовим розпорядком, правилами охорони праці і техніки безпеки, правами та обов'язками лікарів-інтернів тощо;

5) у відповідності до графіку освітнього процесу, відряджає лікарів-інтернів до відповідного закладу вищої освіти для проходження освітньої частини програми інтернатури;

6) на засіданнях медичної ради заслуховує звіти базових кураторів про роботу з інтернами з обговоренням стану виконання індивідуальних навчальних планів інтернами за певний час проходження практичної частини інтернатури на базі стажування;

7) повідомляє про порушення виконання програми інтернатури та індивідуального навчального плану лікарів-інтернів Міністерство охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, структурні підрозділи з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій;

8) видає наказ по закладу охорони здоров'я про створення атестаційної комісії по проведенню проміжного контролю на визначення знань і практичних навиків по завершенню циклу навчання на базі стажування.

Відповідальний за інтернатуру на базі стажування:

1) призначається наказом керівника бази стажування лікарів-інтернів, як правило, це заступник керівника бази стажування з медичної частини / медичний директор, який здійснює загальне керівництво за підготовкою лікарів-інтернів на базі стажування незалежно від спеціальності;

2) організує проходження практичної лікарів-інтернів відповідно до навчального плану і програмами, працюючи в тісній взаємодії з навчально-науковим інститутом післядипломної освіти та профільною кафедрою вищого закладу освіти, головними спеціалістами Департаменту охорони здоров'я обласної держадміністрації;

3) затверджує графік роботи лікарів-інтернів у спеціалізованих відділеннях та різних структурних підрозділах бази стажування згідно до індивідуальних планів навчання лікарів-інтернів;

4) залучає лікарів-інтернів до активної участі в клінічних, патолого-анатомічних, науково-практичних конференціях, які відбуваються в базовому закладі охорони здоров'я;

5) систематично здійснює контроль за роботою безпосередніх (базових) кураторів лікарів-інтернів, вживає заходів до поліпшення фахової підготовки кураторів інтернів;

6) входить до складу комісій по проведенню проміжного оцінювання ступеню оволодіння відповідними компетентностями, знаннями та навичками, що визначені індивідуальними планами та програмою підготовки в інтернатурі на практичну частину (базу стажування);

7) проводить підготовку матеріалів з питань підготовки лікарів-інтернів до наради установи охорони здоров'я.

Куратор лікарів-інтернів на базі стажування:

1) призначається наказом керівника бази стажування лікарів-інтернів з числа спеціалістів вищої або першої кваліфікаційної категорії (переважно завідувачі профільних відділень), що мають досвід роботи за фахом не менше 10 років, з розрахунку на одного куратора не більше 5 середньорічних лікарів-інтернів;

2) здійснює безпосереднє керівництво за підготовкою лікарів-інтернів з фаху «Внутрішні хвороби» на базі стажування лікарів-інтернів;

3) на початку навчання (серпень місяць) в практичній частині інтернатури комісійно визначає рівень теоретичних знань та ступінь оволодіння практичними навичками та вміннями лікарів-інтернів, результати якого враховуються при складанні індивідуальних навчальних планів;

4) разом із інтерном та викладачем-куратором від профільної кафедри закладу вищої освіти, на підставі типового навчального плану і програми, складає індивідуальний навчальний план підготовки лікаря-інтерна, який затверджується керівником бази стажування (головним лікарем) та завідувачем профільною кафедрою;

5) забезпечує умови для належного виконання лікарями-інтернами індивідуальних навчальних планів, якісного проходження практичної частини підготовки в інтернатурі;

6) залучає лікарів-інтернів до активної участі у лікувально-діагностичній роботі, з прогресивним рівнем складності, а також до виконання всіх видів діяльності, які передбачені вимогами кваліфікаційної характеристики;

7) контролює правильність ведення звітно-облікової документації лікарями-інтернами, з фіксацією у щоденнику обсягу виконаної протягом робочого дня роботи та опанованих практичних навичок та вмінь, які передбачені вимогами кваліфікаційної характеристики лікаря медицини невідкладних станів, візуючи своїм підписом;

8) проводить з лікарями-інтернами клінічні обходи, співбесіди, семінарські та практичні заняття, що передбачені навчальним планом; аналізує історії хвороб, облікову та звітну медичну документацію;

9) проводить контроль та несе відповідальність за якість самостійної лікарської діяльності лікарів-інтернів, а також правильність оформлення ними службової документації (історій хвороб, амбулаторних карт, виписок та направлень на МСЕК, тощо), візуючи своїм підписом кожен офіційний документ;

10) проводить з лікарями-інтернами індивідуальну виховну роботу, прищеплює їм засади колегіальності, медичної етики та деонтології;

11) систематично підвищує свій професійний рівень, педагогічну майстерність, підтримуючи постійний зв'язок з професорсько-викладацьким складом профільної кафедри, приймає участь у роботі навчально-методичних конференцій для керівників інтернатури, які проводяться вищим закладом освіти.

Куратор лікарів-інтернів на базі стажування повинен мати:

1. Навчальне приміщення для роботи з лікарями-інтернами, яке обладнане необхідними навчально-методичними посібниками, таблицями, стендами, макетами, сучасними технічними засобами навчання.

2. Нормативно-правові документи з організації навчання в інтернатурі (накази МОЗ України, Департаменту охорони здоров'я) (Додаток 1).

3. Паспорт бази стажування.

4. Список лікарів-інтернів.

5. Навчальний план і програму зі спеціальності «Внутрішні хвороби».

6. Результати перевірки базового рівня знань та умінь лікарів-інтернів, проміжного контролю по виконанню програми та індивідуального плану (протоколи), які проводились на базі стажування за перший та другий рік навчання.

7. Табелі обліку робочого часу лікарів-інтернів, які навчаються за контрактом.

8. Журнал зауважень і пропозицій за результатами перевірки базової установи з питань інтернатури.

9. Графік роботи лікарів-інтернів у відповідності з індивідуальними планами лікарів-інтернів, затверджений керівником базового лікувального закладу.

10. Перелік рефератів, які виносяться на розгляд під час проходження практичної частини навчання (по роках).

11. План семінарських занять з лікарями-інтернами в практичній частині інтернатури, затверджений керівником базової лікувальної установи.

12. Журнал обліку відвідування семінарських занять та успішності лікарів-інтернів в практичній частині інтернатури.

13. Графіки чергувань (2 рази на місяць), затверджені керівником базового лікувального закладу.

14. Перелік практичних навичок та обов'язкових компетентностей (освітня, практична частини) по рокам.

15. План науково-дослідної роботи лікарів-інтернів.

16. Матеріали підготовки до ліцензійного іспиту «Крок 3» (паперові та електронні варіанти).

Документацію куратора лікарів-інтернів потрібно зберігати в окремій папці, а матеріали, які необхідні лікарям-інтернам в повсякденній роботі, слід винести на «Стенд лікаря-інтерна».

Робота лікаря-інтерна, під час проходження практичної частини інтернатури на базі стажування, повинна включати наступні розділи: лікувально-діагностична, науково-дослідна, громадська та санітарно-освітня робота. При складанні індивідуальних планів підготовки лікарів-інтернів слід дотримуватися рекомендацій примірної навчальної програми, розробленої експертами МОЗ України і затвердженої наказом МОЗ України від 14.07.2022 N 1219). Графік роботи лікарів-інтернів на базі стажування може бути змінений в залежності від місцевих умов, а також індивідуально, для окремих лікарів-інтернів, якщо планується їх певна подальша вузька спеціалізація, але не більше як на 20% від рекомендованого навчальним планом та програмою. Індивідуальна програма навчання повинна бути взаємно узгоджена між керівником бази стажування, лікарем-інтерном та завідувачем профільної кафедри Полтавського державного медичного університету, яка здійснює підготовку лікарів-інтернів.

ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА БАЗАХ СТАЖУВАННЯ

В адміністративному відношенні лікарі-інтерни підпорядковуються Департаментам охорони здоров'я обласних держадміністрацій, з якими вони уклали договори про проходження підготовки в інтернатурі на базі стажування. Під час проходження практичної частини програми інтернатури, на лікарів-інтернів поширюються правила внутрішнього трудового розпорядку, права та пільги, що встановлені для медичних працівників даної установи закладу охорони здоров'я. На початку інтернатури керівник бази стажування забезпечує знайомство лікарів-інтернів з напрямками діяльності бази стажування, районом обслуговування населення, правилами охорони праці і технікою безпеки, порядком ведення табелю обліку робочого часу (тривалість робочого дня лікарів-інтернів складає 7 годин 42 хвилини при п'ятиденному робочому тижні), загальними положеннями про нарахування заробітної плати. З лікарями-інтернами, які навчаються за контрактом, перед усім, необхідно заключити договір про умови оплати за навчання, як на базі стажування, так і у вищому навчальному закладі, а потім лікар-інтерн зобов'язаний регулярно вносити оплату.

ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА НА БАЗІ СТАЖУВАННЯ

Лікар-інтерн зобов'язаний, **не пізніше 01 серпня поточного року**, з'явитися до керівника бази стажування (директора, головного лікаря) для оформлення наказу про прийняття його на посаду лікаря-інтерна зі спеціальності «Внутрішні хвороби» в закладі охорони здоров'я, який здійснює підготовку інтернів.

У випадку, якщо лікар-інтерн з поважних причин не може своєчасно з'явитися на базу стажування для проходження інтернатури, **повинен протягом 10 календарних днів з дати початку програми підготовки в інтернатурі повідомити** про це заклад вищої освіти, до якого вони зараховані до інтернатури, та керівника бази стажування лікарів-інтернів, які будуть вирішувати питання про можливість подальшого проходження лікарем-інтерном інтернатури.

Лікарі-інтерни мають право:

-користуватися лабораторіями, кабінетами, аудиторіями, читальними залами, бібліотеками та іншими навчальними і допоміжними підрозділами бази стажування лікарів-інтернів та закладу вищої або післядипломної освіти, що здійснює підготовку лікарів-інтернів, в якому вони навчаються в інтернатурі;

-брати участь у виробничих нарадах кафедр в частині обговорення питань удосконалення освітнього процесу та інших питань, пов'язаних з навчанням, побутом лікарів-інтернів; з

-дійснювати діяльність з відповідної спеціальності з прогресивним рівнем складності під час проходження програми інтернатури;

-ініціювати зміну бази стажування лікарів-інтернів, якщо невиконання програми інтернатури, за результатами проміжного контролю сталося з вини бази стажування.

Лікарі-інтерни зобов'язані:

-здобувати, поглиблювати та удосконалювати теоретичні знання, практичні вміння і навички;

-оволодіти відповідними компетентностями, передбаченими навчальною програмою;

-своєчасно та у повному обсязі виконувати програму підготовки в інтернатурі та індивідуальний навчальний план;

-ретельно та часно заповнювати особисту обліково-звітну та лікарську медичну документацію;

-своєчасно проходити проміжний та підсумковий контроль;

-чітко дотримуватися інструкцій керівника та куратора лікарів-інтернів на базі стажування лікарів-інтернів, що стосуються діяльності лікарів –інтернів;

-виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку в закладах охорони здоров'я, в навчальних закладах та гуртожитках.

Документація лікаря-інтерна:

1.Індивідуальний план підготовки лікаря-інтерна, який затверджується керівником закладу охорони здоров'я і завідувачем профільної кафедри.

2. Щоденник, який ведеться лікарем-інтерном щодня і засвідчується його підписом, перевіряється куратором лікарів-інтернів на базі стажування та ним підписується. В щоденнику відображається:

✓ об'єм виконаної роботи за робочий день;

✓ діагнози;

✓ лікарські призначення (препарати, дози, як приймати);

✓ чергування з описом виконаної роботи, засвідчене підписом чергового лікаря;

✓ клінічні конференції, клінічні розбори, консіліуми;

✓ патологоанатомічні конференції;

✓ науково-дослідна робота;

✓ результати атестацій із зазначенням недоліків;

3. Карта обліку практичних навичок (по рокам, освітня і практична частини).

4. Графік чергувань – 2 рази на місяць.

5. Реферати.

6. Залікова книжка:

- оцінки згідно графіка за індивідуальним планом;
- результати перевірки базового рівня знань та умінь лікарів-інтернів, проміжного контролю за виконанням програми та індивідуального плану (протоколи).

Підготовка лікарів-інтернів проводиться за індивідуальними навчальними планами, розробленими на підставі програми підготовки в інтернатурі та навчального плану, затверджених вченою радою навчально-наукового інституту післядипломної освіти Полтавського державного медичного університету за спеціальністю «Внутрішні хвороби». Індивідуальний план роботи складається лікарем-інтерном під контролем базового куратора та керівника від профільної кафедри вищого навчального закладу й затверджується керівником базової установи і завідувачем профільної кафедри протягом місяця (серпень). Індивідуальний план роботи складається лікарем-інтерном під контролем базового куратора та керівника від профільної кафедри вищого навчального закладу й затверджується керівником базової установи і завідувачем профільної кафедри протягом першого місяця навчання в інтернатурі (в серпні). Індивідуальний план включає пояснювальну частину, план-графік роботи під час проходження практичної частини інтернатури на кожний рік навчання; орієнтовний тематичний план семінарів з базовими кураторами; теми рефератів на практичній частині інтернатури; примірний розподіл робочого дня лікаря-інтерна; зразок оформлення та ведення щоденника лікаря-інтерна; графік чергування інтерна; зразок запису участі інтерна в роботі конференцій; план науково-дослідної роботи; навчальний план з основних та суміжних дисциплін; перелік практичних навичок по рокам навчання зі ступенем їх засвоєння; атестаційний протокол, який містить зауваження та пропозиції при визначенні базового рівня знань та умінь, а також при проміжному контролі за виконанням програми та індивідуального плану; зразок характеристики інтерна; перелік рекомендованої для вивчення літератури.

Щоденник є основним навчально-звітно-обліковим документом лікаря-інтерна, що підтверджує фактичне виконання індивідуального плану навчання в освітній та практичній частинах інтернатури. В щоденнику відображається весь обсяг роботи, який виконав лікар-інтерн протягом дня. Зразок ведення щоденника наведено в індивідуальному плані інтерна. В кожному із відділень, де згідно графіку працював лікар-інтерн, вказується перелік хворих, яких він курував, та хворих, програма обстеження та лікування яких була розглянута під час клінічних розборів з базовим куратором інтерна, наводиться правильне формулювання клінічних діагнозів. Окремим розділом фіксується виконання практичних навичок, оволодіння діагностичними і лікувальними компетенціями (методиками), їх кількість. Викладається алгоритм надання невідкладної допомоги хворим під час чергування. Участь лікаря-інтерна в клінічних розборах, обходах професора, доцентів, завідувачів відділень, участь в клінічних та патологоанатомічних конференціях вказується у відповідних розділах. Під час роботи в

поліклінічному відділенні відображається участь в засіданнях ЛКК, МСЕК, диспансеризації населення, ознайомлення з документацією дільничного терапевта. Обов'язково в щоденнику відображується науково-дослідна робота лікаря-інтерна (тема роботи, назва і дата проведення наукових конференцій, в яких приймав участь інтерн), санітарно-освітня робота (теми лекцій чи бесід, кому, де і коли проведено), вказується перелік прочитаної та зареферованої літератури. Наприкінці складається таблиця-підсумок, яка включає кількість прокурованих хворих та об'єм опанованих практичних навичок, зафіксованих у щоденнику. Щоденник ведеться українською мовою і підписується кожного дня лікарем-інтерном та базовим куратором лікаря-інтерна.

Залікову книжку лікар-інтерн отримує на початку навчання в інтернатурі в навчально-науковому інституті післядипломної освіти вищого навчального закладу. На базі стажування базовий куратор в залікову книжку вносить результати складання поточних заліків з окремих розділів навчальної програми, відповідно до індивідуального плану, а також результати проміжних атестацій з виставлянням диференційованих оцінок з теоретичної, практичної підготовки і загальної оцінки (Додатки 7,8). Всі записи базовий куратор робить на лівій сторінці розвороту, керівник базової установи затверджує своїм підписом та печаткою установи достовірність запису куратора лікаря-інтерна.

Результати проміжного оцінювання виконання програми та індивідуального навчального плану обов'язково заносяться кожному лікарю-інтерну в індивідуальний план (розділ «атестаційний протокол»), вказуючи конкретні питання, що потребують доопрацювання.

ЛІКУВАЛЬНО-ДІАГНОСТИЧНА РОБОТА ІНТЕРНІВ НА БАЗІ СТАЖУВАННЯ

Професійна підготовка лікарів-інтернів

Професійна підготовка майбутнього лікаря-терапевта в інтернатурі здійснюється головним чином шляхом самостійної практичної роботи з пацієнтами під керівництвом досвідчених викладачів профільної кафедри в освітній частині або базового куратора під час проходження практичної частини інтернатури на базі стажування. Під час проходження інтернатури, при здійсненні функцій лікаря, інтерн володіє всіма правами і несе відповідальність за свої вчинки як і інші лікарі.

Практична частина інтернатури зі спеціальності «Внутрішні хвороби» включає загальну базу тривалістю 6 місяців та 10 місяців внутрішньої медицини у стаціонарній службі внутрішніх хвороб. Загальна база підготовки проходить на першому році навчання та складається з роботи у відділенні невідкладної екстреної медичної допомоги (2 місяці), у відділенні інтенсивної терапії (2 місяці), в амбулаторній та/або консультативній поліклініці та/або в денних стаціонарах (2 місяці). Метою загальної бази є отримання необхідного обсягу знань та навичок для діагностики і лікування поширених захворювань, а також ведення гострих невідкладних медичних станів. Мінімальна запропонована

тривалість ротаций для загальної бази становить 2 місяці. Підготовка з внутрішньої медицини триває на першому році проходження інтернатури 2 місяці, на другому році – 8 місяців і проходить у стаціонарній службі внутрішніх хвороб (терапевтичні стаціонари, що можуть включати: якщо необхідно, ротатії за різними спеціальностями) (Додаток 6).

Курація хворих в стаціонарі терапевтичного профілю проводиться в обсязі 50% від навантаження лікаря-ординатора. Це дає можливість лікарю-інтерну вдосконалювати свої теоретичні знання та практичні навички і вміння. Лікар-інтерн-терапевт під керівництвом кваліфікованих лікарів здійснює прийом, курацію та виписку хворого, виконує різні діагностичні та лікувальні маніпуляції (в лабораторіях, кабінетах функціональної діагностики, ендоскопічних та рентген-кабінетах, фізіотерапевтичному відділенні). Лікар-інтерн-терапевт повинен чергувати в стаціонарі під керівництвом чергового лікаря 2 рази на місяць (24 години) та відзвітувати про результати чергування на ранкових лікарських конференціях. Чергування дають змогу інтерну оволодіти вмінням проводити діагностику та наданням невідкладної медичної допомоги і проведення в ургентних ситуаціях інтенсивної терапії при невідкладних станах та загостреннях терапевтичних захворювань у хворих, які знаходяться в стаціонарі. Куратор інтерна залучає його до участі в обходах, клінічних та патолого-анатомічних конференціях.

Робочий день лікаря-інтерна організується наступним чином: ранкова конференція (підсумки чергувань, обговорення ситуації у відділенні) – 0,5-1 година, практична лікарська діяльність — курація хворих у палатах, ведення і оформлення історій хвороб та іншої медичної документації – 3,5-4 години, перерва 15-30 хвилин, клінічний розбір хворого і/або семінар з контролем засвоєння матеріалу – 1,5-2 години. В окремих випадках, при виробничій необхідності, розпорядок робочого дня може змінюватись.

В амбулаторно-поліклінічних умовах лікар-інтерн працює на правах дільничного або цехового лікаря: здійснює індивідуальний прийом, відвідує хворих вдома, веде необхідну облікову та звітну документацію. Навантаження під час роботи на дільниці не повинні перевищувати 50% навантаження дільничного лікаря, решту часу лікар-інтерн терапевт повинен брати участь в роботі ЛКК, МСЕК, кабінетах функціональної діагностики та лабораторії. Куратор інтерна знайомить його з основними показниками здоров'я населення регіону, організацією диспансеризації на дільниці, з інструкціями та методичними матеріалами з питань експертизи непрацездатності, звітно-обліковою документацією дільничного терапевта.

Теоретична підготовка лікарів-інтернів

Теоретична підготовка лікарів-інтернів здійснюється шляхом самостійної роботи з монографіями, спеціальною періодичною літературою (складання рефератів, доповідей), відвідування лікарських нарад та засідань наукових товариств, активної участі у семінарських заняттях, клінічних та патолого-анатомічних конференціях. Реферування опрацьованих даних сприяє кращому засвоєнню матеріалу та документування виконаної обов'язкової роботи. Кожен

реферат повинен включати не менше 5 джерел сучасної літератури - монографії та статті у фахових журналах, дата видання яких – останні 5 років. У написанні рефератів можна використовувати підручники, однак вносити в список літератури не слід. Обсяг реферату повинен складати не менше 15 аркушів формату А–4 друкованого тексту. Реферат повинен починатися з докладного плану, а завершуватися висновком і резюме. Реферат рецензується базовим куратором лікаря-інтерна та оцінюється викладачем кафедри. Альтернативою написання реферату може бути презентація за тематикою навчального плану або клінічно-тематичний розбір хворого, представлений у вигляді презентації.

Базовий куратор лікаря-інтерна, з метою підвищення якості професійної підготовки, проводить з лікарем-інтерном співбесіди, клінічний розбір хворих, практичні та семінарські заняття згідно програми інтернатури та переліку практичних навичок (Додаток 12).

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА БАЗІ СТАЖУВАННЯ

Науково-дослідна робота є одним з обов'язкових розділів роботи лікаря-інтерна. Вона формує у майбутнього фахівця-терапевта навички самостійної роботи з науковою літературою, здатність до аналізу й узагальнення матеріалу, розвитку клінічного мислення, використання отриманих результатів в практичній лікарській діяльності.

Науково-дослідна робота може бути в різних формах:

- аналіз даних, які отримані при додаткових методах обстеження хворих.
- аналіз результатів впровадження нових лікарських засобів в лікування окремих нозологій.
- науково-практичний аналіз показників діяльності відділень лікувальних закладів за матеріалами річних звітів.
- порівняльний аналіз показників діяльності закладів охорони здоров'я за минулі роки, з середніми по області, країні.
- засвоєння спеціальних діагностичних та лікувальних методик.
- проведення літературного та патентного пошуку з окремих питань внутрішньої медицини.

Тему науково-дослідної роботи обирають лікар-інтерн та базовий куратор при консультативній допомозі відповідального викладача профільної кафедри, враховуючи реальні можливості її виконання на клінічній базі стажування або на кафедрі вищого навчального закладу. Лікар-інтерн самостійно проводить опрацювання великого обсягу наукової літератури, критично осмислюючи її, оволодіває методикою дослідження, виконує науково-практичну роботу та належним чином оформлює її.

Результати проведеної науково-дослідної роботи лікарі-інтерни доповідають на науково-практичних конференціях, які проводяться на базах стажування та у вищому навчальному закладі. Якість виконання науково-дослідної роботи враховується при заключній атестації лікарів-інтернів, а вчена рада навчально-

наукового інституту післядипломної освіти може надати лікарю-інтерну рекомендацію до вступу в аспірантуру без необхідного стажу практичної роботи.

ГРОМАДСЬКА ТА САНІТАРНО-ПРОСВІТНЯ РОБОТА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

Лікарі-інтерни повинні бути рівноправними членами колективу базового лікувального закладу. Вони приймають участь у виборних органах, художній самодіяльності, спортивних заходах, допомагають у проведенні суспільних заходів, які відбуваються в лікарні.

Лікар-інтерн повинен проводити пропаганду медичних знань та здорового способу життя, проводячи щомісячно бесіди, дискусії або виступаючи з лекціями санітарно-освітньої спрямованості перед пацієнтами лікарні або населенням району, яке обслуговує база стажування. Громадська та санітарно-освітня діяльність лікаря-інтерна повинна бути відображена в щоденнику.

ЗАХОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ НА БАЗІ СТАЖУВАННЯ

Контроль за роботою лікарів-інтернів на базі стажування здійснюється: керівником базової установи охорони здоров'я, кураторами лікарів-інтернів на базі стажування, відповідальним за загальне керівництво лікарями-інтернами на базі стажування (якщо такий призначений), викладачем профільної кафедри вищого навчального закладу, який курує дану базу стажування, адміністрацією навчально-наукового інституту післядипломної освіти вищого навчального закладу.

На початку першого року навчання, на базі стажування (в серпні місяці) проводиться оцінка визначення базового рівня знань та вмінь, який складається з двох етапів. Перший етап – оцінювання практичної підготовки лікарів-інтернів – у формі іспиту з оволодіння практичними навичками, який проводиться біля ліжка хворого; другий етап – співбесіда по актуальним питанням диференційної діагностики та умінню вибору адекватної тактики лікування та профілактики.

Результати оцінки визначення базового рівня знань та вмінь безперечно повинні враховуватися при складанні індивідуального плану підготовки лікаря-інтерна.

На практичній частині інтернатури базовий куратор використовує різні види та форми контролю за роботою лікаря-інтерна та ступенем засвоєння питань учбового плану і програми інтернатури (індивідуальні співбесіди, семінарські заняття).

Проміжний контроль з оцінювання ступеня оволодіння компетентностями проводиться після завершення практичної частини інтернатури на клінічній базі стажування перед направленням лікаря-інтерна на освітню частину інтернатури до закладу вищої освіти.

Склад комісії та графік проведення проміжного оцінювання створюється та затверджується наказом керівника базового лікувального закладу. До складу комісії включається відповідальний за інтернатуру на базі стажування, базові куратори лікарів-інтернів, завідувачі відділень, головний фахівець районного (міського) рівня управління охорони здоров'я, по можливості, викладач (куратор) від профільної кафедри вищого навчального закладу. Під час проміжної атестації ліппроводиться перевірка та оцінка виконання ідивідуального плану підготовки в інтернатурі, ведення щоденників, підготовлених рефератів, виконання науково-дослідної роботи, участь в громадських та санітарно-освітніх заходах.

Проміжний контроль з оцінювання результатів проходження інтернатури та виконання програми і ідивідуального плану проводиться за наступними критеріями:

-перевірка супеня оволодіння відповідними компетентностями по завершенню вивчення кожного курсу програми практичної частини підготовки в інтернатурі;

-оцінка рівня оволодіння навичками, вміннями та теоретичними знаннями.

При оцінюванні вмінь та ступеня оволодіння практичними навиками лікарями-інтернами обов'язковому контролю підлягають: оформлення медичної документації, вміння якісно провести об'єктивне клінічне обстеження пацієнта, вміння адекватно призначити лабораторно-інструментальне обстеження, вміння тлумачити результати допоміжних досліджень, вміння проводити діагностику та диференційну діагностику, обґрунтувати клінічний діагноз, призначити адекватне патогенетичне лікування конкретному хворому та визначити профілактичні заходи, надати невідкладну медичну допомогу та здійснювати інтенсивну терапію (включаючи проведення серцево-легеневої реанімації на тренажері). При оцінці рівня вмінь та оволодіння практичними навиками як незадовільний, лікар-інтерн вважається таким, що не засвоїв практичні навички, передбачені навчальною програмою, і за рівнем підготовки не відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики лікаря-спеціаліста. В такому випадку інтерн до подальших етапів атестації не допускається і вважається не атестованим.

Співбесіда чи інша форма підсумкового коньолу рівня засвоєння навчальної програми інтернатури проводиться з кожним лікарем-інтерном.

За результатами проведеного проміжного контролю складаються відомість та протокол (додаток 4) в трьох примірниках, які надсилаються до профільної кафедри та навчально-наукового інституту післядипломної освіти вищого навчального закладу, один залишається у відповідального за інтернатуру на базі стажування. Результати проміжного контролю за виконанням програми та ідивідуального плану фіксуються у щоденнику, заліковій книжці і в журналі обліку успішності базового куратора. Лікарі-інтерни, які не атестовані за результатами проміжного контролю або не з'явилися на нього без поважних причин, повинні пройти повторну атестацію у терміни, які погоджені з адміністрацією навчально-наукового інституту післядипломної освіти, але не пізніше одного місяця від початку його проведення.

У разі, якщо лікарем-інтерном виконано менше половини обсягу програми підготовки в інтернатурі, встановленого індивідуальним навчальним планом, у закладі вищої освіти створюється спільна комісія, яка складається із представників бази стажування та закладу вищої освіти, що здійснює підготовку лікарів-інтернів. Положення про спільну комісію щодо невиконання програми підготовки в інтернатурі затверджується закладом вищої освіти. Спільна комісія визначає причини невиконання програми підготовки в інтернатурі. У разі, якщо невиконання програми сталося з вини бази стажування, лікар-інтерн має право вимагати зміни бази стажування. У разі невиконання лікарем-інтерном програми підготовки в інтернатурі, встановленого під час проміжного контролю, в обсязі який необхідний для допуску до підсумкової атестації на присвоєння звання «лікар-спеціаліст», спільна комісія складає індивідуальний графік відпрацювання. У разі, якщо невиконання програми підготовки в інтернатурі сталося з вини лікаря-інтерна, комісія вирішує питання про відрахування його з інтернатури.

Керівник бази стажування лікарів-інтернів щорічно планує звіт базового куратора на засідання медичної ради про стан виконання індивідуальних планів лікарями-інтернами та розробку заходів по поліпшенню рівня опанування різними видами компетентностей та їх професійної адаптації до майбутньої самостійної лікарської діяльності.

По закінченню строку підготовки в інтернатурі, лікарі-інтерни проходять підсумковий контроль у формі атестації для визначення знань і практичних навичок з присвоєнням звання «лікар-спеціаліст» зі спеціальності «Внутрішні хвороби». До підсумкової атестації допускаються лікарі-інтерни, які виконали програму підготовки в інтернатурі і навчальний план в повному обсязі, а також успішно склали ліцензійний інтегрований іспит Крок-3. Виконання програми та навчального плану підтверджується заліковими відомостями, які кафедри закладу вищої освіти, що здійснюють підготовку лікарів-інтернів, подають до навчально-наукового інституту післядипломної освіти не пізніше, як за тиждень до початку атестації. Допуск лікарів-інтернів до проведення підсумкової атестації оформлюється наказом керівника закладу вищої освіти, що здійснює підготовку в інтернатурі.

Документи, що подаються лікарями-інтернами для допуску до підсумкового контролю (атестації):

1. заява на ім'я голови державної атестаційної комісії (Додаток 9);
2. характеристика від адміністрації базового закладу охорони здоров'я (3 примірника) (Додаток 10);
3. атестаційний лист (встановленого зразку для лікарів) (Додаток 11);
4. залікова книжка;
5. щоденник обліку роботи за 2 роки навчання в інтернатурі;
6. індивідуальний план, підписаний кураторами бази та профільної кафедри;
7. фотокартка (розміром 3x4);
8. реферати.

Підсумкова атестація (контроль) включає: оцінку членами державної атестаційної комісії знань та вмінь під час курації конкретного хворого, тобто уміння практично втілювати навички, відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики лікаря з фаху «Внутрішні хвороби» та проведення співбесіди (за білетною чи безбілетною методикою) як форми підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми інтернатури.

За результатами співбесіди, з рахуванням оцінок попередніх етапів, Державною екзаменаційною комісією приймається рішення про рівень підготовки лікаря-інтерна і присвоєння йому звання лікаря-спеціаліста з фаху «Внутрішні хвороби» з видачею відповідного сертифіката, який діє впродовж 5 років — до чергової атестації на присвоєння/підтвердження кваліфікаційної категорії.

Пройти повторну атестацію для визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання «лікар-спеціаліст» лікарі-інтерни мають право один раз протягом трьох років, але не раніше, ніж через рік з моменту відмови в присвоєнні звання «лікар-спеціаліст». Витрати для проведення повторної атестації покладаються на лікарів-інтернів. Рішення комісії, відповідно до якого особі відмовлено у присвоєнні звання «лікар-спеціаліст» зі спеціальності «Внутрішні хвороби», може бути оскаржене в установленому законодавством порядку.

ОСНОВНІ НАКАЗИ МОЗ УКРАЇНИ З ІНТЕРНАТУРИ

1. Наказ МОЗ України від 22.06.2021 №1254 "Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію";
2. Наказ МОЗ України від 16.03.2022 №493 "Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254";
3. Спільний наказ з ДООЗ Полтавської ОВА та ПДМУ від 29.04.2022 №112/171-пд "Про затвердження переліку базових закладів інтернатури на 2022-2023 н.р.";
4. Наказ МОЗ України від 13.05.2022 №805 "Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року №1254";
5. Спільний наказ з ДООЗ Полтавської ОВА та ПДМУ від 22.06.2022 №158/256-пд "Про доповнення до переліку баз стажування та керівників підготовки в інтернатурі";
6. Спільний наказ з ДООЗ Полтавської ОВА та ПДМУ від 13.07.2022 №167/1/447-пд "Про доповнення до переліку баз стажування та керівників підготовки в інтернатурі";
7. Наказ МОЗ України від 26.07.2022 №1327 «Про особливості проходження інтернатури в умовах воєнного стану».

ПЛАН**роботи базового куратора лікарів-інтернів за фахом «Внутрішні хвороби» на 2022-2023 навчальний рік**

№	Заходи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	2	3	4
1	Підготовка наказу про зарахування лікарів-інтернів I року навчання на базу стажування	Липень 2022	
2	Проведення організаційних зборів з лікарями-інтернами I року навчання II року навчання	01.08.22 02.08.22	
3	Визначення базового рівня знань та умінь лікарів-інтернів I року, як основи для складання індивідуальних навчальних планів навчання на базі стажування.	03.08.22	
4	Складання графіку роботи лікарів-інтернів в структурних підрозділах бази стажування та графіку чергування відповідно до індивідуальних планів навчання: I рік навчання II рік навчання	01.08.22 02.08.22	

5	Сумісно із викладачем-куратором бази стажування складання та контроль оформлення, ведення індивідуальних планів навчання лікарів-інтернів.	Серпень 2022 Січень 2023 Червень 2023	
6	Проведення семінарів за темами, які запропоновані профільною кафедрою у відповідності з примірним навчальним планом та програмою (графік додається).	2 рази на місяць	
7	Перевірка щоденників та оцінювання роботи лікарів-інтернів.	Щоденно	
8	Перевірка засвоєння практичних навичок та вмінь згідно програми.	Щомісячно	
9	Залучення лікарів-інтернів до участі у науково-практичних та клініко-паталогоанатомічних конференцій на базі стажування та конференцій, які проводяться у м. Полтава.	Згідно графіку	
10	Організаційна, методична допомога та контроль виконання тем науково-дослідної роботи лікарями-інтернами на базі стажування	Постійно	
11	Проведення бесід з питань медичної етики та деонтології	Постійно	
12	Збір інформації щодо житлових та соціальних проблем лікарів-інтернів та допомога у їх вирішенні при необхідності.	Постійно	
13	Систематична підготовка лікарів-інтернів до виступу з лекціями та бесідами з питань профілактичної та санітарно-просвітної роботи з урахуванням специфіки праці у первинній ланці.	Постійно	
14	Проведення проміжного контролю за виконанням програми та індивідуального плану на базі стажування лікарями-інтернами I року навчання	Листопад 2022 Червень 2023	
15	Проведення проміжного контролю за виконанням програми та індивідуального плану на базі стажування лікарями-інтернами II року навчання	Березень 2023	
16	Складання планів роботи, звітів, оформлення поточної документації	Протягом року	

Куратор
лікарів-інтернів на базі стажування

П.І.Б.

ЖУРНАЛ
обліку проведених семінарських занять з лікарями-інтернами
на базі стажування

(назва бази інтернатури)

№ п/п	П.І.П. лікаря-інтерна	Дата	Тема семінарського заняття	Оцінка	П.І.Б. і підпис куратор
1.					
2.					
3.					
4.					
та інш.					

ПРИМІТКА: рівень знань оцінюється за чотирьохбальною системою «2», «3», «4», «5».

Протокол
обліку результатів визначення базового рівня знань і вмінь
лікарів-інтернів за фахом «Внутрішні хвороби»
на початок I року навчання на базі стажування

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

на базі стажування _____

Дата _____

Питання, задані лікарю-інтерну (П.І.Б. лікаря-інтерна):

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Оцінка рівня теоретичних знань –

Оцінка рівня володіння практичними навичками –

Загальна оцінка –

Голова комісії:

Головний лікар

(керівник бази стажування)

Члени комісії:

1. Відповідальний за інтернатуру на базі стажування
(начмед, медичний директор)
2. Базовий куратор
лікарів-інтернів на базі стажування
(зав.відділенням)
3. Керівник від
профільної кафедри
М.п.

ВІДОМІСТЬ
обліку результатів визначення базового рівня знань і вмінь
лікарів-інтернів за фахом «Внутрішні хвороби»
на початок I року навчання на базі стажування

Дата _____

База стажування лікарів-інтернів: _____

№	Прізвище, ім'я, по- батькові интерна	Оцінка рівня практичної підготовки (вмінь)	Оцінка рівня теоретичної підготовки (знань)	Загальна оцінка
1.				
2.				
3.				

Голова комісії:

Головний лікар
(керівник бази стажування)

Члени комісії:

1. Відповідальний за інтернатуру на базі стажування
(начмед, медичний директор)
2. Базовий куратор
лікарів-інтернів на базі стажування
(зав.відділенням)
3. Керівник від
профільної кафедри
М.п.

ПРИМІТКА: протоколи та відомість складаються окремо для кожного виду атестації

СТЕНД ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА

1. Обов'язки лікаря-інтерна.
2. Список лікарів-інтернів, їх домашня адреса.
3. Затверджений керівником базового лікувального закладу план-графік роботи лікарів-інтернів в лікувально-діагностичних відділеннях та інших медичних закладах.
4. Щомісячний графік чергування лікарів-інтернів.
5. Календарний план проведення заліків і семінарських занять.
6. План-графік проведення лікарських конференцій (клінічних, клініко-анатомічних, науково-практичних), круглих столів, дискусій.
7. План проведення санітарно-освітньої роботи серед хворих і населення.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

(практична підготовка лікарів-інтернів на базі стажування)

Практична лікарська діяльність лікарів-інтернів за спеціальністю “Внутрішні хвороби” на базі стажування (заочна частина інтернатури) включає загальну базу та стаціонарну службу внутрішніх хвороб.

Тривалість 16 місяців (2496 годин, 83,2 кредити ECTS).

1-ий рік навчання – 8 місяців (1248 годин, 41,6 кредити ECTS).

2-ий рік навчання – 8 місяців (1248 годин, 41,6 кредити ECTS).

код	Назва курсу навчальної програми	1 рік навчання		2 рік навчання	
		години	кредити ECTS	години	кредити ECTS
01	Організація терапевтичної допомоги населенню	12	0,4	6	0,2
02	Хвороби органів дихання та професійні хвороби	108	3,6	312	10,4
03	Хвороби серцево-судинної системи	144	4,8	312	10,4
04	Ревматичні хвороби	36	1,2	36	1,2
05	Хвороби органів травлення	144	4,8	312	10,4
06	Хвороби нирок	30	1	36	1,2
07	Клінічна алергологія	-	-	36	1,2
08	Хвороби органів кровотворення	-	-	36	1,2
09	Хвороби ендокринної системи та обміну речовин	36	1,2	108	3,6

10	Інтенсивна терапія.	312	10,4	-	-
10	Невідкладні стани	312	10,4	-	-
13	Інфекційні хвороби. Вірусні гепатити. СНІД.	36	1,2		
14	Фтизіатрія	36	1,2	-	-
	Онкологічні захворювання	36	1,2	54	1,8
	Проміжна атестація	6	0,2	-	-
	Всього	1248	41,6	1248	41,6

Додаток 7.

Приклад заповнення залікової книжки на базі стажування

_____ / _____ Перший рік навчання в інтернатурі за фахом <u>Внутрішні хвороби</u> ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА (ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ)				
Основні та спеціалізовані відділення бази стажування	Оцінка знань		Загальна оцінка	Дата і підпис базового куратора
	Теоретичних	Практичних		
<i>Амбулаторно-поліклінічне відділення терапевтичного профілю</i>	<i>задовільно</i>	<i>добре</i>	<i>добре</i>	
<i>Пульмонологічне відділення</i>	<i>добре</i>	<i>добре</i>	<i>добре</i>	
<i>Кардіологічне відділення</i>	<i>відмінно</i>	<i>добре</i>	<i>добре</i>	
<i>Гастроентерологічне відділення</i>	<i>добре</i>	<i>задовільно</i>	<i>задовільно</i>	
<i>Відділення інтенсивної терапії (ВРІТ. реанімаційне відділення)</i>	<i>добре</i>	<i>відмінно</i>	<i>відмінно</i>	
<i>Відділенні невідкладної екстренної медичної допомоги</i>	<i>задовільно</i>	<i>задовільно</i>	<i>задовільно</i>	

Директор / Головний лікар

М.П.

Базовий куратор

Приклад заповнення залікової книжки на базі стажування

ПРОМІЖНІ АТЕСТАЦІЇ				
Дата атестації	Оцінка знань		Загальна оцінка	Підпис базового куратора
	Теоретичних	Практичних		
30.06.2023 р.	<i>Добре</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	

Директор / Головний лікар
Базовий куратор

М.П.

Голові Державної атестаційної комісії
з фаху «Внутрішні хвороби»

лікаря-інтерна
з фаху «Внутрішні хвороби»

ЗАЯВА

Прошу допустити мене до складання Державної атестації на присвоєння звання лікаря-спеціаліста з фаху «Внутрішні хвороби». Навчальний план та програму з інтернатури виконав (ла).

Дата

Підпис

ХАРАКТЕРИСТИКА
лікаря-інтерна
за фахом «Внутрішні хвороба»

Сидоренко Вікторія Володимирівна закінчила 2021 році закінчила медичний факультет Полтавського державного медичного університету. Інтернатура продовжувалася з 01.08.2021 року пр. 30.06.2023 року на базі КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»

Надати характеристику роботи інтерна

Характеристика закінчується такими обов'язковими пунктами:

1. Два рази на місяць самостійно чергував по лікарні, надавав невідкладну допомогу хворим, які перебували на стаціонарному лікуванні.
2. Навчальний план та програма інтернатури за фахом «Внутрішні хвороби» лікарем-інтерном виконані в повному обсязі.
3. Директор (головний лікар) та базовий куратор клопочуть про допуск лікаря-інтерна до Державної атестації на присвоєння звання лікаря-спеціаліста за фахом «Внутрішні хвороби».

Базовий куратор

М.П.

Директор / Головний лікар

АТЕСТАЦІЙНИЙ ЛИСТОК

1. Прізвище, ім'я, по батькові Сидоренко Вікторія Володимирівна
2. Рік народження 1996
3. Освіта вища, Полтавський державний медичний університет,
2021 рік
4. Місце роботи КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В. Скліф-
совського Полтавської обласної ради»
5. Займана посада на час атестації лікар-інтерн
6. Удосконалення за спеціальністю (де, коли, тривалість): _____
7. Стаж роботи _____
8. Наукові праці, винаходи, рацпропозиції _____

РІШЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

Атестаційна комісія при Полтавському державному медичному університеті
(назва органу охорони здоров'я або учбового закладу)

вирішила присвоїти гр. Сидоренко Вікторії Володимирівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

звання лікаря-спеціаліста
(звання лікаря-спеціаліста, назва категорії)

за спеціальністю Внутрішні хвороби
(назва спеціальності згідно номенклатури)

**Голова комісії,
Члени комісії:**

Секретар

Дата

**ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ
ЛІКАР-ІНТЕРН ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ»
ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В ІНТЕРНАТУРІ**

№ п/п	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
Курс (блок) 01		
Організація терапевтичної допомоги населенню		
1	Оформлення медичної документації	D
2	Визначення ступеня втрати працездатності	A
3	Дотримання функціональних обов'язків лікаря-терапевта	A
4	Аналіз та оцінка роботи лікаря терапевта	A
Курс (блок) 02		
Хвороби органів дихання та професійні хвороби		
1	Оцінка тяжкості стану пацієнта, визначення обсягу та послідовності необхідних медичних заходів та маніпуляцій, надання необхідної допомоги	B
2	Проведення клінічного обстеження пацієнта (анамнез, фізикальне обстеження, виявлення загальних та специфічних ознак захворювання, проведення диференціальної діагностики)	B
3	Призначення плану обстеження, визначення об'єму та оцінка результатів лабораторного і інструментального обстеження пацієнта	B
4	Обґрунтування необхідності спеціальних методів обстеження пацієнта	A
5	Визначення показів до госпіталізації пацієнта та організація її	A
6	Встановлення і формулювання клінічного діагнозу, плану і тактики ведення пацієнта, призначення адекватного лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги	B
7	Оформлення медичної документації згідно законодавства з охорони здоров'я України	B
8	Визначення клінічного та трудового прогнозу, ступеня непрацездатності, рекомендації щодо працевлаштування	B
9	Проведення підшкірного, внутрішньо-шкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів	D
10	Проведення пункції та катетеризації периферичної вени	C
11	Інтерпретація рентгенологічного дослідження органів грудної клітки	A

12	Проведення спірометрії та інтерпретація її результатів	С
13	Проведення конікотомії	С
14	Проведення трахеотомії	В
15	Проведення торакоцентезу	С
16	Проведення серцево-легенево-церебральної реанімації згідно міжнародних стандартів	Д
Курс (блок) 03		
Хвороби серцево-судинної системи		
1	Оцінка тяжкості стану пацієнта, визначення обсягу та послідовності необхідних медичних заходів та маніпуляцій, надання необхідної допомоги	В
2	Проведення клінічного обстеження пацієнта (анамнез, фізикальне обстеження, виявлення загальних та специфічних ознак захворювання, проведення диференціальної діагностики)	В
3	Призначення плану обстеження, визначення об'єму та оцінка результатів лабораторного і інструментального обстеження пацієнта	В
4	Обґрунтування необхідності спеціальних методів обстеження пацієнта	А
5	Визначення показів до госпіталізації пацієнта та її організації	А
6	Встановлення і формулювання клінічного діагнозу, плану і тактики ведення пацієнта, призначення адекватного лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги	В
7	Оформлення медичної документації згідно законодавства з охорони здоров'я України	В
8	Визначення клінічного та трудового прогнозу, ступеня непрацездатності, рекомендації щодо працевлаштування	В
9	Вимірювання артеріального тиску	Д
10	Реєстрація та аналіз ЕКГ	С
11	Реєстрація та аналіз холтерівського моніторингу ЕКГ	А
12	Проведення тредмілтесту	А
13	Розрахунок гомілково-плечового індексу	С
14	Проведення серцево-легенево-церебральної реанімації згідно міжнародних стандартів	С
15	Проведення дефібриляції	Д
16	Проведення підшкірного, внутрішньо-шкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів	Д
17	Проведення пункції та катетеризації периферичної вени	С

Курс (блок) 04 Ревматичні хвороби		
1	Оцінка тяжкості стану пацієнта, визначення обсягу та послідовності необхідних медичних заходів та маніпуляцій, надання необхідної допомоги	В
2	Проведення клінічного обстеження пацієнта (анамнез, фізикальне обстеження, виявлення загальних та специфічних ознак захворювання, проведення диференціальної діагностики)	В
3	Призначення плану обстеження, визначення об'єму та оцінка результатів лабораторного і інструментального обстеження пацієнта	В
4	Обґрунтування необхідності спеціальних методів обстеження пацієнта	А
5	Визначення показів до госпіталізації пацієнта та організація її	А
6	Встановлення і формулювання клінічного діагнозу, плану і тактики ведення пацієнта, призначення адекватного лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги	В
7	Оформлення медичної документації згідно законодавства з охорони здоров'я України	В
8	Визначення клінічного та трудового прогнозу, ступеня непрацездатності, рекомендації щодо працевлаштування	В
9	Проведення підшкірного, внутрішньо-шкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів	Д
10	Проведення пункції та катетеризації периферичної вени	С
11	Інтерпретація рентгенологічного дослідження суглобів	В
12	Інтерпретація ультразвукового дослідження суглобів	В
Курс (блок) 05 Хвороби органів травлення		
1	Оцінка тяжкості стану пацієнта, визначення обсягу та послідовності необхідних медичних заходів та маніпуляцій, надання необхідної допомоги	В
2	Проведення клінічного обстеження пацієнта (анамнез, фізикальне обстеження, виявлення загальних та специфічних ознак захворювання, проведення диференціальної діагностики)	В
3	Призначення плану обстеження, визначення об'єму та оцінка результатів лабораторного і інструментального обстеження пацієнта	В
4	Обґрунтування необхідності спеціальних методів обстеження пацієнта	А
5	Визначення показів до госпіталізації пацієнта та організація її	А
6	Встановлення і формулювання клінічного діагнозу, плану і тактики ведення пацієнта, призначення адекватного лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги	В

7	Оформлення медичної документації згідно законодавства з охорони здоров'я України	В
8	Визначення клінічного та трудового прогнозу, ступеня непрацездатності, рекомендації щодо працевлаштування	В
9	Проведення підшкірного, внутрішньо-шкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів	Д
10	Проведення пункції та катетеризації периферичної вени	С
11	Езофагогастродуоденофіброскопія	А
12	Ректороманоскопія	А
13	Ультразвукове дослідження органів черевної порожнини	В
14	Діагностичний лапароцентез	С
Курс (блок) 06 Хвороби нирок		
1	Оцінка тяжкості стану пацієнта, визначення обсягу та послідовності необхідних медичних заходів та маніпуляцій, надання необхідної допомоги	В
2	Проведення клінічного обстеження пацієнта (анамнез, фізикальне обстеження, виявлення загальних та специфічних ознак захворювання, проведення диференціальної діагностики)	В
3	Призначення плану обстеження, визначення об'єму та оцінка результатів лабораторного і інструментального обстеження пацієнта	В
4	Обґрунтування необхідності спеціальних методів обстеження пацієнта	А
5	Визначення показів до госпіталізації пацієнта та організація її	А
6	Встановлення і формулювання клінічного діагнозу, плану і тактики ведення пацієнта, призначення адекватного лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги	В
7	Оформлення медичної документації згідно законодавства з охорони здоров'я України	В
8	Визначення клінічного та трудового прогнозу, ступеня непрацездатності, рекомендації щодо працевлаштування	В
9	Проведення підшкірного, внутрішньо-шкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів	Д
10	Проведення пункції та катетеризації периферичної вени	С
11	Ультразвукове дослідження нирок	В
12	Катетеризація сечового міхура	С

Курс (блок) 07 Клінічна алергологія		
1	Оцінка тяжкості стану пацієнта, визначення обсягу та послідовності необхідних медичних заходів та маніпуляцій, надання необхідної допомоги	В
2	Проведення клінічного обстеження пацієнта (анамнез, фізикальне обстеження, виявлення загальних та специфічних ознак захворювання, проведення диференційної діагностики)	В
3	Призначення плану обстеження, визначення об'єму та оцінка результатів лабораторного і інструментального обстеження пацієнта	В
4	Обґрунтування необхідності спеціальних методів обстеження пацієнта	А
5	Визначення показів до госпіталізації пацієнта та організація її	А
6	Встановлення і формулювання клінічного діагнозу, плану і тактики ведення пацієнта, призначення адекватного лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги	В
7	Визначення клінічного та трудового прогнозу, ступеня непрацездатності, рекомендації щодо працевлаштування	В
8	Оформлення медичної документації згідно законодавства з охорони здоров'я України	В
9	Проведення підшкірного, внутрішньо-шкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів	Д
10	Проведення пункції та катетеризації периферичної вени	С
11	Проведення та аналіз спірометрії	А
12	Проведення та аналіз пікфлоуметрії	А
Курс (блок) 08 Хвороби органів кровотворення		
1	Оцінка тяжкості стану пацієнта, визначення обсягу та послідовності необхідних медичних заходів та маніпуляцій, надання необхідної допомоги	В
2	Проведення клінічного обстеження пацієнта (анамнез, фізикальне обстеження, виявлення загальних та специфічних ознак захворювання, проведення диференційної діагностики)	В
3	Призначення плану обстеження, визначення об'єму та оцінка результатів лабораторного і інструментального обстеження пацієнта	В
4	Обґрунтування необхідності спеціальних методів обстеження пацієнта	А

5	Визначення показів до госпіталізації пацієнта та організація її	A
6	Встановлення і формулювання клінічного діагнозу, плану і тактики ведення пацієнта, призначення адекватного лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги	B
7	Визначення клінічного та трудового прогнозу, ступеня непрацездатності, рекомендації щодо працевлаштування	B
8	Оформлення медичної документації згідно законодавства з охорони здоров'я України	B
9	Проведення підшкірного, внутрішньо-шкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів	D
10	Проведення пункції та катетеризації периферичної вени	C
11	Переливання крові та кровозамінників	C
12	Визначення групи та резус-належності крові	A
Курс (блок) 09 Хвороби ендокринної системи та обміну речовин		
1	Оцінка тяжкості стану пацієнта, визначення обсягу та послідовності необхідних медичних заходів та маніпуляцій, надання необхідної допомоги	B
2	Проведення клінічного обстеження пацієнта (анамнез, фізикальне обстеження, виявлення загальних та специфічних ознак захворювання, проведення диференційної діагностики)	B
3	Призначення плану обстеження, визначення об'єму та оцінка результатів лабораторного і інструментального обстеження пацієнта	B
4	Обґрунтування необхідності спеціальних методів обстеження пацієнта	A
5	Визначення показів до госпіталізації пацієнта та організація її	A
6	Встановлення і формулювання клінічного діагнозу, плану і тактики ведення пацієнта, призначення адекватного лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги	B
7	Визначення клінічного та трудового прогнозу, ступеня непрацездатності, рекомендації щодо працевлаштування	B
8	Оформлення медичної документації згідно законодавства з охорони здоров'я України	B
9	Проведення підшкірного, внутрішньо-шкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів;	C
10	Проведення пункції та катетеризації периферичної вени	B

11	Введення назогастрального зонда	С
12	Катетеризація сечового міхура	В
13	Оцінка даних лабораторних досліджень при захворюваннях ендокринної системи	А
14	Оцінка даних візуальних методів дослідження внутрішніх органів (рентгенологічного, ультрасонографічного, КТ, МРТ, сцинтиграфії)	А
Курс (блок) 10 Інтенсивна терапія. Невідкладні стани.		
1	Серцево-легенево-церебральна реанімація	Д
2	Дефібриляція	Д
3	Конікотомія, трахеотомія	С
4	Визначення групи та резус-належності крові	Д
5	Переливання крові та кровозамінників	Д
6	Проведення підшкірного, внутрішньо-шкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів	Д
7	Проведення пункції та катетеризації периферичної вени	Д
8	Проведення торакоцентезу	С
9	Проведення лапароцентезу	С
10	Введення назогастрального зонда	Д
11	Катетеризація сечового міхура	Д

Для кожної компетенції, практичної навички визначенаються в кожному з діапазоні від «А» до «Д»:

А: Має знання, описує.

В: Виконує, керує, демонструє під наглядом.

С: Виконує, керує, демонструє самостійно.

Д: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації.

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ БАЗОВИМИ КУРАТОРАМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ЛІКАРЯМИ-ІНТЕРНАМИ

І РІК НАВЧАННЯ

Семінар №1

ТЕМА: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕРВИННОЇ ТА ВТОРИННОЇ ПРОФІЛАКТИКИ, ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ; ТАКТИКА ЛІКАРЯ-ТЕРАПЕВТА ПРИ ВИЯВЛЕННІ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із захворюваннями серцево-судинної системи, тактики лікаря-терапевта при виявленні факторів ризику виникнення захворювань серцево-судинної системи;

- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;

- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: фактори ризику, етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація захворювань серцево-судинної системи; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації кардіологічних хворих.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методикам первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із захворюваннями серцево-судинної системи у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

№ п/п	Назва теми
1.	Фактори ризику виникнення серцево-судинних захворювань. Тактика лікаря при їх виявленні
2.	Первинна та вторинна профілактика ішемічної хвороби серця
3.	Медико-соціальна реабілітація хворих після кардіохірургічних втручань

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Актуальні питання кардіології в практиці сімейного лікаря. Друге видання, доповнене і перероблене. / Ждан В.М., Кітура Є.М., Бабаніна М.Ю., Кітура О.Є., Волченко Г.В., Ткаченко М.В., Шилкіна Л.М.// Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів (Міністерство освіти і науки України №1/11-10350 від 10.10.2017 р.) – Полтава, 2017. – 248 с.
2. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).
3. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
4. Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря: підручник / Є.Я. Складар, М.А. Бичков, Н.М. Громнацька та ін. — К.: "Медкнига", 2020. — 288 с.
5. Медико-соціальна експертиза при хворобах серця та системи кровообігу: навч.-метод. посібник [Текст] / Г. В. Дзяк, А. В. Іпатов, Л. Ю. Науменко [та ін.]. — Д.: АРТ-ПРЕС, 2003. — 196 с.
6. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.
7. Наказ МОЗ України від 13.06.2016 № 564 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в частині профілактики серцево- судинних захворювань"
8. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник / М. І. Швед, С. М. Геряк, Л. П. Мартинюк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. — Тернопіль : ТНМУ, "Укрмедкнига", 2021. — 412 с.
9. Основи профілактичної медицини: підручник (ВНЗ I—II р. а.) / П.С. Бебешко, Ю.С. Скоробреха, О.П. Коріняк. — 4-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. — 248 с.
10. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: навчальний підручник / за аг.ред. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В. —Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. — 372 с.
11. Реабілітація в сімейній медицині: Навчальний посібник / під ред. проф. А.С.Бабінець. К.: Магнолія, 2021. — 476 с.
12. Слабкий Геннадій Профілактика – не тільки здоровий спосіб життя / Геннадій Слабкий // Ваше здоров'я. – 2017. – № 17/18 (5 трав.). – С. 6–7
13. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів, невідкладні стани в терапії: 23-е видання, доповн і переробл / за ред. професора Мостового Ю.М.. – К.: Центр ДЗК, 2020. – 680 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Центр громадського здоров'я України <https://www.phc.org.ua/>

3. Європейський центр з профілактики та контролю захворюваності
<https://www.ecdc.europa.eu/en>

4. Журнал «Клінічна та профілактична медицина»
<http://cp-medical.com/index.php/journal/>

5. Журнал «Здоров'я Суспільства»
<http://health-society.zaslavsky.com.ua/issue/archive>

Семінар №2

ТЕМА: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕРВИННОЇ ТА ВТОРИННОЇ ПРОФІЛАКТИКИ, ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ; ТАКТИКА ЛІКАРЯ-ТЕРАПЕВТА ПРИ ВИЯВЛЕННІ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ОРГАНІВ ДИХАННЯ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із патологією органів дихання, тактики лікаря-терапевта при виявленні факторів ризику виникнення захворювань бронхолегеневої системи;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: фактори ризику, етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація захворювань бронхолегеневої системи; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією органів дихання.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методам первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із захворюваннями органів дихання у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Фактори ризику виникнення захворювань органів дихання. Тактика лікаря при їх виявленні
2.	Первинна та вторинна профілактика бронхообструктивних захворювань
3.	Медико-соціальна реабілітація хворих із професійною патологією органів дихання

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
3. Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря: підручник / Є.Я. Складаров, М.А. Бичков, Н.М. Громнацька та ін. — К.: "Медкнига", 2020. — 288 с.
4. Медико-соціальна експертиза при хворобах серця та системи кровообігу: навч.-метод. посібник [Текст] / Г. В. Дзяк, А. В. Іпатов, Л. Ю. Науменко [та ін.]. — Д.: АРТ-ПРЕС, 2003. — 196 с.
5. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.
6. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник / М. І. Швед, С. М. Геряк, Л. П. Мартинюк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. — Тернопіль : ТНМУ, "Укрмедкнига", 2021. — 412 с.
7. Основи профілактичної медицини: підручник (ВНЗ I—II р. а.) / П.С. Бебешко, Ю.С. Скоробреха, О.П. Коріняк. — 4-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. — 248 с.
8. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: навчальний підручник / за аг.ред. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В. —Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. — 372 с.
9. Реабілітація в сімейній медицині: Навчальний посібник / під ред. проф. А.С.Бабінець. К.: Магнолія, 2021. — 476 с.
10. Скрипник І.М., Соколюк Н.Л., Гопко О.Ф. Клінічна пульмонологія: навчальний посібник. Рекомендовано ЦМК МОЗ України, від 16.10.2012 р. — Полтава, ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2016. — 314с.
11. Слабкий Геннадій Профілактика – не тільки здоровий спосіб життя / Геннадій Слабкий // Ваше здоров'я. – 2017. – № 17/18 (5 трав.). – С. 6–7
12. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів, невідкладні стани в терапії: 23-е видання, доповн і переробл / за ред. професора Мостового Ю.М.. – К.: Центр ДЗК, 2020. – 680 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Центр громадського здоров'я України <https://www.phc.org.ua/>
3. Європейський центр з профілактики та контролю захворюваності <https://www.ecdc.europa.eu/en>
4. Журнал «Клінічна та профілактична медицина» <http://cp-medical.com/index.php/journal/>
5. Журнал «Здоров'я Суспільства» <http://health-society.zaslavsky.com.ua/issue/archive>

ТЕМА: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕРВИННОЇ ТА ВТОРИННОЇ ПРОФІЛАКТИКИ, ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ; ТАКТИКА ЛІКАРЯ-ТЕРАПЕВТА ПРИ ВИЯВЛЕННІ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із патологією органів травлення, тактики лікаря-терапевта при виявленні факторів ризику виникнення захворювань травної системи;

- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;

- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: фактори ризику, етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація захворювань органів травлення; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією органів травлення.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методикам первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із захворюваннями органів травлення у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Фактори ризику виникнення захворювань органів травлення. Тактика лікаря при їх виявленні
2.	Первинна та вторинна профілактика неспецифічних запальних захворювань кишечника
3.	Медико-соціальна реабілітація хворих після оперативного лікування захворювань органів травлення

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Актуальні питання гастроентерології в практиці сімейного лікаря [Електронний ресурс] /В.М. Ждан, К.Є. Іщейкін, В.І. Доценко, М.Ю.Бабаніна, О.Є. Кітура, Г.В. Волченко. - Полтава: УМСА.- 2020. Доступно:

[https://www.umsa.edu.ua/static/family-doctor/26/26%20\(Опубликован\)/index.html](https://www.umsa.edu.ua/static/family-doctor/26/26%20(Опубликован)/index.html)
(Вчена рада УМСА Протокол №2 від 21 жовтня 2020р.)

2. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).

3. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).

4. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / За редакцією Харченко Н.В., Бабака О.Я. 2-е вид., переробл., доповн. Кіровоград.: Поліум, 2017. Т. 2. 432 с., іл., табл.; 4.

5. Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря: підручник / Є.Я. Склярів, М.А. Бичков, Н.М. Громнацька та ін. — К.: "Медкнига", 2020. — 288 с.

6. Медико-соціальна експертиза при хворобах серця та системи кровообігу: навч.-метод. посібник [Текст] / Г. В. Дзяк, А. В. Іпатов, Л. Ю. Науменко [та ін.]. — Д.: АРТ-ПРЕС, 2003. — 196 с.

7. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.

8. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник / М. І. Швед, С. М. Геряк, Л. П. Мартинюк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. — Тернопіль : ТНМУ, "Укрмедкнига", 2021. — 412 с.

9. Основи профілактичної медицини: підручник (ВНЗ I—II р. а.) / П.С. Бебешко, Ю.С. Скоробреха, О.П. Коріняк. — 4-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. — 248 с.

10. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: навчальний підручник / за аг.ред. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В. —Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. — 372 с.

11. Реабілітація в сімейній медицині: Навчальний посібник / під ред. проф. А.С.Бабінець. К.: Магнолія, 2021. — 476 с.

12. Слабкий Геннадій Профілактика – не тільки здоровий спосіб життя / Геннадій Слабкий // Ваше здоров'я. – 2017. – № 17/18 (5 трав.). – С. 6–7

13. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів, невідкладні стани в терапії: 23-е видання, доповн і переробл / за ред. професора Мостового Ю.М.. – К.: Центр ДЗК, 2020. – 680 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>

2. Центр громадського здоров'я України <https://www.phc.org.ua/>

3. Європейський центр з профілактики та контролю захворюваності <https://www.ecdc.europa.eu/en>

4. Журнал «Клінічна та профілактична медицина» <http://cp-medical.com/index.php/journal/>

5. Журнал «Здоров'я Суспільства» <http://health-society.zaslavsky.com.ua/issue/archive>

Семінар №4

ТЕМА: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕРВИННОЇ ТА ВТОРИННОЇ ПРОФІЛАКТИКИ, ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ; ТАКТИКА ЛІКАРЯ-ТЕРАПЕВТА ПРИ ВИЯВЛЕННІ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ НИРОК

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із патологією нирок, тактики лікаря-терапевта при виявленні факторів ризику виникнення захворювань нирок;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: фактори ризику, етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація захворювань нирок; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією нирок.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методам первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із захворюваннями нирок у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опа-нув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Фактори ризику виникнення захворювань нирок. Тактика лікаря при їх виявленні
2.	Первинна та вторинна профілактика хронічної хвороби нирок
3.	Медико-соціальна реабілітація хворих з гострим пошкодженням нирок

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Актуальні питання нефрології в практиці сімейного лікаря [Текст]: навч. пос. / Ждан В.М., Бабаніна М.Ю., Ткаченко М.В. та ін.; ВДНЗУ «УМСА». – Полтава: ТОВ «АСК» 2015. – 260 с., [3] арк..іл.
2. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).

3. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).

4. Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря: підручник / Є.Я. Скляр, М.А. Бичков, Н.М. Громнацька та ін. — К.: "Медкнига", 2020. — 288 с.

5. Медико-соціальна експертиза при хворобах серця та системи кровообігу: навч.-метод. посібник [Текст] / Г. В. Дзяк, А. В. Іпатов, Л. Ю. Науменко [та ін.]. — Д.: АРТ-ПРЕС, 2003. — 196 с.

6. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.

7. Нефрологія: Національний підручник / Л.А. Пиріг, Д.Д. Іванов, О.І. Таран та ін.; за ред. академіка НАМН України, д.м.н., проф. Пирога Л.А., д.м.н., проф. Д. Д. Іванова. - Донецьк: Заславський О.Ю., 2014. — 316 с.

8. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник / М. І. Швед, С. М. Геряк, Л. П. Мартинюк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. — Тернопіль : ТНМУ, "Укрмедкнига", 2021. — 412 с.

9. Основи профілактичної медицини: підручник (ВНЗ I—II р. а.) / П.С. Бебешко, Ю.С. Скоробреха, О.П. Коріняк. — 4-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. — 248 с.

10. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: навчальний підручник / за аг.ред. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В. —Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. — 372 с.

11. Реабілітація в сімейній медицині: Навчальний посібник / під ред. проф. А.С.Бабінець. К.: Магнолія, 2021. — 476 с.

12. Свінціцький А. С. Діагностика та лікування хвороб нирок : навчально-методичний посібник / А. С. Свінціцький, В. О. Мойсеєнко. — Київ : Медкнига, 2014. — 404 с.

13. Слабкий Геннадій Профілактика – не тільки здоровий спосіб життя / Геннадій Слабкий // Ваше здоров'я. – 2017. – № 17/18 (5 трав.). – С. 6–7.

14. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів, невідкладні стани в терапії: 23-е видання, доповн і переробл / за ред. професора Мостового Ю.М.. — К.: Центр ДЗК, 2020. — 680 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>

2. Центр громадського здоров'я України <https://www.phc.org.ua/>

3. Європейський центр з профілактики та контролю захворюваності <https://www.ecdc.europa.eu/en>

4. Журнал «Клінічна та профілактична медицина» <http://cp-medical.com/index.php/journal/>

5. Журнал «Здоров'я Суспільства» <http://health-society.zaslavsky.com.ua/issue/archive>

ТЕМА: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕРВИННОЇ ТА ВТОРИННОЇ ПРОФІЛАКТИКИ, ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ; ТАКТИКА ЛІКАРЯ-ТЕРАПЕВТА ПРИ ВИЯВЛЕННІ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ОРГАНІВ КРОВОТВОРЕННЯ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із патологією органів кровотворення, тактики лікаря-терапевта при виявленні факторів ризику виникнення захворювань органів кровотворення;

- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;

- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: фактори ризику, етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація захворювань органів кровотворення; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією органів кровотворення.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методикам первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із захворюваннями органів кровотворення у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		ознайом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Фактори ризику виникнення захворювань органів кровотворення. Тактика лікаря при їх виявленні
2.	Первинна та вторинна профілактика гемобластозів
3.	Медико-соціальна реабілітація хворих з патологією органів кровотворення

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
3. Гематологічні захворювання в клінічній практиці: Навчальний посібник / В.І.Бульда, М.І.Дземан, І.О., І.О.Родіонова. — К.: «Медкнига», 2022. — 196 с.
4. Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря: підручник / Є.Я. Складар, М.А. Бичков, Н.М. Громнацька та ін. — К.: "Медкнига", 2020. — 288 с.
5. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.
6. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник / М. І. Швед, С. М. Геряк, Л. П. Мартинюк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. — Тернопіль : ТНМУ, "Укрмедкнига", 2021. — 412 с.
7. Основи профілактичної медицини: підручник (ВНЗ I—II р. а.) / П.С. Бешко, Ю.С. Скоробреха, О.П. Коріняк. — 4-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. — 248 с.
8. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: навчальний підручник / за аг.ред. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В. —Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. — 372 с.
9. Реабілітація в сімейній медицині: Навчальний посібник / під ред. проф. А.С.Бабінець. К.: Магнолія, 2021. — 476 с.
10. Слабкий Геннадій Профілактика – не тільки здоровий спосіб життя / Геннадій Слабкий // Ваше здоров'я. – 2017. – № 17/18 (5 трав.). – С. 6–7.
11. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів, невідкладні стани в терапії: 23-е видання, доповн і переробл / за ред. професора Мостового Ю.М.. — К.: Центр ДЗК, 2020. — 680 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Центр громадського здоров'я України <https://www.phc.org.ua/>
3. Європейський центр з профілактики та контролю захворюваності <https://www.ecdc.europa.eu/en>
4. Журнал «Клінічна та профілактична медицина» <http://cp-medical.com/index.php/journal/>
5. Журнал «Здоров'я Суспільства» <http://health-society.zaslavsky.com.ua/issue/archive>

ТЕМА: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕРВИННОЇ ТА ВТОРИННОЇ ПРОФІЛАКТИКИ, ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ; ТАКТИКА ЛІКАРЯ-ТЕРАПЕВТА ПРИ ВИЯВЛЕННІ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ПРИ ЗАХВОРЮВАННІ СУГЛОБІВ ТА СПОЛУЧНОЇ ТКАНИНИ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із патологією суглобів та сполучної тканини, тактики лікаря-терапевта при виявленні факторів ризику виникнення захворювань суглобів та сполучної тканини;

- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;

- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: фактори ризику, етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація захворювань суглобів та сполучної тканини; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією суглобів та сполучної тканини.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методикам первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із захворюваннями суглобів та сполучної тканини у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Фактори ризику виникнення захворювань суглобів та сполучної тканини. Тактика лікаря при їх виявленні
2.	Первинна та вторинна профілактика системних захворювань сполучної тканини
3.	Медико-соціальна реабілітація хворих із захворюваннями суглобів

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
3. Внутрішня медицина: ревматологія: навч. посіб. / В.Є.Кондратюк, М.Б.Джус. — К.: ВСВ «Медицина», 2017. — 272 с.
4. Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря: підручник / Є.Я. Складаров, М.А. Бичков, Н.М. Громнацька та ін. — К.: "Медкнига", 2020. — 288 с.
5. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів, невідкладні стани в терапії: 23-є видання, доповн і переробл / за ред. професора Мостового Ю.М.. — К.: Центр ДЗК, 2020. — 680 с.
6. Медико-соціальна експертиза при хворобах серця та системи кровообігу: навч.-метод. посібник [Текст] / Г. В. Дзяк, А. В. Іпатов, Л. Ю. Науменко [та ін.]. — Д.: АРТ-ПРЕС, 2003. — 196 с.
7. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.
8. Основи профілактичної медицини: підручник (ВНЗ I—II р. а.) / П.С. Бебешко, Ю.С. Скоробреха, О.П. Коріняк. — 4-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. — 248 с.
9. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник / М. І. Швед, С. М. Геряк, Л. П. Мартинюк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. — Тернопіль : ТНМУ, "Укрмедкнига", 2021. — 412 с.
10. Реабілітація в сімейній медицині: Навчальний посібник / під ред. проф. А.С.Бабінець. К.: Магнолія, 2021. — 476 с.
11. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: навчальний підручник / за аг.ред. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В. —Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. — 372 с.
12. Слабкий Геннадій Профілактика – не тільки здоровий спосіб життя / Геннадій Слабкий // Ваше здоров'я. – 2017. – № 17/18 (5 трав.). – С. 6–7
13. Іщайкін К.Є., Потяженко М.М., Настрога Т.В., Величко Є.О. Клінічна ревматологія: сучасні діагностичні та лікувально-профілактичні алгоритми. Полтава:ТОВ «Полімет». – 2015. – 245с.
14. Національний підручник з ревматології /В. М. Коваленко, Н. М. Шуба, В. К. Казимирко [та ін.]; за ред. В. М. Коваленка, Н. М. Шуби. — К. : МОРІОН, 2013. — 671 с.
15. Основи діагностики та лікування захворювань суглобів: Навчальний посібник / Л.В. Журавльова, М.О., Олійник, Ю.К.Сікало, В.О. Федоров . — К.: "Медкнига", 2020. — 272 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Центр громадського здоров'я України <https://www.phc.org.ua/>
3. Європейський центр з профілактики та контролю захворюваності <https://www.ecdc.europa.eu/en>
4. Журнал «Клінічна та профілактична медицина» <http://cp-medical.com/index.php/journal/>
5. Журнал «Здоров'я Суспільства» <http://health-society.zaslavsky.com.ua/issue/archive>

Семінар №7

ТЕМА: ПРАВИЛА ВИДАЧІ ЛИСТКІВ ТИМЧАСОВОЇ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ТА ТРАВМАХ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань проведення експертизи тимчасової втрати працездатності;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація захворювань внутрішніх органів; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією внутрішніх органів; види тимчасової непрацездатності; облікова документація, які використовуються при проведенні експертизи тимчасової непрацездатності; функції, склад лікарсько-консультативної комісії.

Об'єм нової інформації: особливості проведення експертизи при окремих видах непрацездатності; завдання лікуючих лікарів при проведенні експертизи тимчасової втрати працездатності; організація роботи лікарсько-консультативної комісії; зміст, призначення та порядок заповнення облікових документів, які використовуються при проведенні експертизи тимчасової непрацездатності у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

ІХ. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Організація проведення експертизи тимчасової непрацездатності
2.	Порядок видачі, продовження і закриття лікарняних листків.
3.	ЛКК: функції, склад, організація роботи

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.
2. Експертиза стійкої та тимчасової непрацездатності при основних хронічних неінфекційних захворюваннях в практиці сімейного лікаря : навч.-метод. посіб. до практ. занять та самостійної роботи студентів VI курсу з дисципліни «Загальна практика - сімейна медицина» / Н. С. Михайловська, Т. О. Кулинич. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 181 с.
3. Костенко І. Ф. Обстеження та оцінювання стану здоров'я людини: підручник / І. Ф. Костенко. – К. : Медицина, 2014. – 278 с.
4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 09 квітня 2008 року №189 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України 01 червня 2021 року № 1066) «Порядок організації експертизи тимчасової втрати працездатності»
5. Нормативно-правовий довідник з питань експертизи тимчасової непрацездатності. Ч. 1. [Текст] / Л. Ю. Науменко, В. В. Чемирисов, В. А. Кльованик [та ін.]. – Д., 2008. – 608 с.
6. Нормативно-правовий довідник з питань експертизи тимчасової непрацездатності. Ч. 2 [Текст] / Л. Ю. Науменко, В. М. Березовський, О. В. Лоїк [та ін.]. – Д., 2008. – 296 с.
7. Організація терапевтичної допомоги населенню: навч.-метод. посіб. / В.М.Ждан, І.А.Голованова, М.М.Потяженко та ін.; УМСА. –Полтава, 2019. – 108 с.
8. Орієнтовані терміни тимчасової непрацездатності при основних нозологічних формах захворювань і травм: метод. рекомендації [Текст] / Л. Ю. Науменко, В. В. Чемирисов, В. А. Кльованик [та ін.]. – Д., 2006. – 138 с.
9. Програмні тестові питання з соціальної медицини та організації охорони здоров'я /Під ред. Ю.В.Вороненка. – Вид. друге, Тернопіль, “Укрмедкнига”, 2002. – 316 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>
3. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/visnyk-gigieny>
4. Журнал «Здоров'я Суспільства» <http://health-society.zaslavsky.com.ua/issue/archive>

ТЕМА: МСЕК. ФУНКЦІЇ. ПРАВИЛА ТА ПОРЯДОК ЗАПОВНЕННЯ ПОСИЛЬНОГО ЛИСТКА НА МСЕК

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань проведення медико-соціальної експертизи;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація захворювань внутрішніх органів; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією внутрішніх органів; поняття про інвалідність, групи інвалідності; види, функції та задачі медико-соціальних експертних комісій (МСЕК); облікова документація, які використовуються при проведенні експертизи стійкої непрацездатності.

Об'єм нової інформації: порядок проведення медико-соціальної експертизи; тактика МСЕК стосовно встановлення причини та груп інвалідності при окремих її видах; показники інвалідності, визначення та оцінка показників інвалідності; зміст, призначення та порядок заповнення основних документів стійкої втрати працездатності, які використовуються при експертизі стійкої непрацездатності у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна- йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Медико-соціальні експертні комісії, їх види, функції, задачі, організація роботи
2.	Зміст, призначення та порядок заповнення основних документів стійкої втрати працездатності, які використовуються при експертизі.
3.	Тактика МСЕК стосовно встановлення причини та груп інвалідності при окремих її видах. Визначення та оцінка показників інвалідності.

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Голяченко О. М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я: підручник / О. М. Голяченко. – К. : Медицина, 2011. – 208 с.

2. Костенко І. Ф. Обстеження та оцінювання стану здоров'я людини: підручник / І. Ф. Костенко. – К. : Медицина, 2014. – 278 с.

3. Методика составления индивидуальной программы медицинской реабилитации инвалидов, управление процессом ее реализации и контроля: учеб.-метод пособие [Текст] / А. В. Ипатов, О. В. Сергиени, Л. Ю. Науменко [и др.]. – Днепропетровск : Пороги, 2003. – 105 с.

4. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.

5. Медико-соціальна експертиза тимчасової та стійкої непрацездатності: навч.- метод посібник. – 2-е вид. [Текст] / А. В. Іпатов, Л. Ю. Науменко, О. В. Сергієні [та ін.]. – Д.: дукарня ДНУ, 2006. – 349 с.

6. Медико-соціальна експертиза при дифузних хворобах сполучної тканини, органів дихання та травлення: навч.-метод. посібник [Текст] / Г. В. Дзяк, Т. О. Перцева, Л. Ю. Науменко [та ін.]. – Д.: дукарня ДНУ, 2007. – 478 с.

7. Стандарт організації, структура та функціонування спеціалізованих експертних комісій: учбово-методичні рекомендації [Текст] / А. В. Іпатов, О. В. Сергієні, Л. Ю. Науменко [та ін.]. – Д.: Пороги, 2003. – 46 с.

8. Організація терапевтичної допомоги населенню: навч.-метод. посіб. / В.М.Ждан, І.А.Голованова, М.М.Потяженко та ін.; УМСА. –Полтава, 2019. – 108 с.

9. Експертиза стійкої та тимчасової непрацездатності при основних хронічних неінфекційних захворюваннях в практиці сімейного лікаря : навч.-метод. посіб. до практ. занять та самостійної роботи студентів VI курсу з дисципліни «Загальна практика - сімейна медицина» / Н. С. Михайловська, Т. О. Кулинич. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 181 с.

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2009 р. № 1317 «Положення про медико-соціальну експертизу»

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>

2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>

3. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/visnyk-gigieny>

4. Журнал «Здоров'я Суспільства» <http://health-society.zaslavsky.com.ua/issue/archive>

**ТЕМА: ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НА ДІЛЬНИЦІ.
ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ-ТЕРАПЕВТА.**

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань обліку та аналізу діяльності лікаря-терапевта;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація захворювань внутрішніх органів; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією внутрішніх органів; поняття про захворюваність, розповсюдженість, патологічна ураженість, інвалідність; статистична документація, правила її заповнення.

Об'єм нової інформації: методики вивчення захворюваності, розповсюдженості, патологічної ураженості, інвалідності, а також обліку та аналізу показників діяльності лікаря-терапевта у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.

3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна- йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	НАЗВА ТЕМИ
1.	Загальна захворюваність. Поглиблений аналіз загальної захворюваності
2.	Захворюваність з тимчасовою непрацездатністю. Поглиблений аналіз з тимчасовою непрацездатністю
3.	Лікарняні інформаційні системи

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Біостатистика : підручник / [Грузева Т. С., Лехан В. М., Огнев В. А. та ін.] ; за заг. ред. Грузевої Т. С. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 384 с.
2. Голяченко О. М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я: підручник / О. М. Голяченко. – К. : Медицина, 2011. – 208 с.
3. Информатика для врачей: Учебное пособие / В. П. Омельченко, Н. А. Алексеева. – К.: «Феникс», 2015. – 702 с.

4. Москаленко В. Ф. Методологія доказової медицини: підручник / В. Ф. Москаленко, І. Є. Булах, О. Г. Пузанова. – Київ : Медицина, 2014. – 199 с.

5. Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 р. № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України».

6. Нові технології навчання менеджменту в медицині. Навчальний посібник /За заг.ред. Ю.В.Вороненка, Н.Г.Гойди, О.П.Мінцера, М. Мітчелла. – К: Книга плюс. 2009. – 416 с.

7. Нормативи надання медичної допомоги дорослому населенню в умовах амбулаторно-поліклінічних закладів / Нормативні директивні правові документи, Київ, МВЦ "Медінформ", 2003. — частина 11. —404 с .

8. Організація терапевтичної допомоги населенню: навч.-метод. посіб. / В.М.Ждан, І.А.Голованова, М.М.Потяженко та ін.; УМСА. –Полтава, 2019. – 108 с.

9. Столяров Г. С., Вороненко Ю. В., Голубчиков М. В. Статистика охорони здоров'я: Підручник. – Київ, 2002. – 230 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>

2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>

3. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/visnyk-gigieny>

4. Журнал «Здоров'я Суспільства»
<http://health-society.zaslavsky.com.ua/issue/archive>

Семінар №10

ТЕМА: COVID-19. ДІАГНОСТИКА. ДИФЕРЕНЦІЙНИЙ ДІАГНОЗ. ЛІКУВАННЯ В АМБУЛАТОРНИХ УМОВАХ.

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань діагностики, диференційної діагностики та амбулаторного лікування COVID-19;

- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;

- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: епідеміологія, етіопатогенез, критерії діагностики, клінічні варіанти COVID-19, загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методам діагностики, диференційної діагностики та амбулаторного лікування COVID-19 у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

№ п/п	Назва теми
1.	COVID-19: епідеміологія, етіопатогенез, діагностичні критерії, диференційна діагностика
2.	Ведення випадків COVID-19 при легкому, середньому та тяжкому перебігу захворювання
3.	Пневмонії, асоційованої з COVID-19: основні патогенетичні ланки розвитку, критерії діагностики, лікування, реабілітація хворих

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Малий В.П. Патогенез корона вірусної інфекції COVID-19 / В.П. Малий, І.М. Асоян, І.В.Сай, І.В..Андрусович // Інфекційні хвороби. – 2020. - №3 (101).- С.73-83
3. Малий В.П., Андрусович І.В. Клініка та ускладнення корона вірусної хвороби COVID-19 з елементами патогенезу / В.П. Малий, І.В..Андрусович // Міжнародний медичний журнал.—2020. — №3. — С.72-79.
4. Клінічне ведення пацієнтів COVID-19. «Жива» клінічна начтанова, 2021 р.
5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.04.2021 № 771 «Протокол надання реабілітаційної допомоги пацієнтам з коронавірусною хворобою (COVID-19) та реконвалісцентам»
6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 28 березня 2020 року № 722 «Стандарти медичної допомоги "Коронавірусна хвороба (COVID-19)"»
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 28 березня 2020 року N 722 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України 16 червня 2020 року N 1411) «Стандпрти екстреної медичної допомоги коронавірусна хвороба (COVID-19)"»
8. Основні клінічні синдроми в пульмонології : навчальний посібник для лікарів-інтернів за спец. «Загальна практика-сімейна медицина», «Внутрішні хвороби» / В. І. Кривенко, І. В. Непрядкіна, О. П. Федорова [та ін.]. - Запоріжжя: [ЗДМУ], 2018. - 132 с.

9. Побічна дія ліків: навчальний посібник у 2 кн. / В.М. Бобирьов, М.М.Потяженко, О.М.Беляєва й інш.; за заг.ред. В.М.Бобирьова, М.М.Потяженка. – Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2020. – 555 с. – укр. та англ. мовами.

10. Пульмонологія та фтизіатрія (у двох томах): національний підручник для лікарів-інтернів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації / Під ред. Ю.І. Феценка, В.П. Мельника, І.Г. Ільницького. - Київ-Львів : ПРАТ “Львівська книжкова фабрика “Атлас”, 2011. - 1363 с.

11. Скрипник І.М., Соколюк Н.Л., Гопко О.Ф. Клінічна пульмонологія: навчальний посібник. Рекомендовано ЦМК МОЗ України, від 16.10.2012 р. – Полтава, ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2016. – 314с.

12. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи нормативні показники, трактування змін. / за ред. Ю. М. Мостового – 27-е вид., доп. і перероб. – Київ: Центр ДЗК, 2020. – 792с.

13. Феценко Ю.І. Особливості ураження легень при COVID-19 / Ю. І. Феценко, О. А. Голубовська, О. Я. Дзюблик, В. К. Гаврисюк, Я. О. Дзюблик, І. В. Ліскіна // Укр. пульмонол. журнал. 2021. — № 1. — С. 5–14

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>
3. Український пульмонологічний журнал www.ifp.kiev.ua/doc/journals/upj.htm
4. ДУ «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України» http://www.ifp.kiev.ua/index_ukr.htm
5. Посібник «Внутрішні хвороби» <https://empendium.com/ua/>

Семінар №11

ТЕМА: ГОСТРИЙ БІЛЬ (БІЛЬ ГОЛОВИ, У ШИЇ, У СПИНІ, У М'ЯКИХ ТКАНИНАХ)

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань діагностики та тактики ведення хворого з гострим болем (біль голови, у шиї, у спині, у м'яких тканинах);
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ: 2 годин

III. Об'єм повторної інформації: етіопатогенез, критерії діагностики гострого болю (біль голови, у шиї, у спині, у м'яких тканинах), загальні принципи лікування та профілактики гострого болю (біль голови, у шиї, у спині, у м'яких тканинах), та реабілітації хворих.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним методикам обстеження та діагностики лікування гострого болю (біль голови, у шиї, у спині, у м'яких тканинах) та його ускладнень у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		ознайом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

№ п/п	Назва теми
1	Гострий біль голови класифікація, лікування.
2	Диференціальна діагностика вертеброгенних неврологічних синдромів. Лікування.
3	Синдроми ураження шийного відділу хребта. Лікування.

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Внутрішня медицина: ревматологія: навч. посіб. / В.С.Кондратюк, М.Б.Джус. — К.: ВСВ «Медицина», 2017. — 272 с.
3. Діагностика та лікування ревматичних захворювань: навч. посібник / А. С. Свінцицький. — К.: Медкнига, 2017. — 372 с.
4. Ждан В.М., Волченко Г.В., Кітура Є.М., Бабаніна М.Ю., Шилкіна Л.М., Кітура О.Є., Актуальні питання ревматичних захворювань в практиці сімейного лікаря.-Полтава:ТОВ «АСМІ». — 2010.- 222с.
5. Іщейкін К.Є., Потяженко М.М., Настрога Т.В., Величко Є.О. Клінічна ревматологія: сучасні діагностичні та лікувально-профілактичні алгоритми. Полтава: ТОВ «Полімет». — 2015.- 245с.
6. Клініко-діагностичне значення імунологічних тестів при ревматичних хворобах: навч. посібник / за ред. В. М. Коваленка, Н. М. Шуби. — К.: ТОВ «Прометей», 2017. — 105 с.
7. Національний підручник з ревматології / за ред. В. М. Коваленка, Н. М. Шуби. — К.: Моріон, 2013. — 672 с.
8. Побічна дія ліків: навчальний посібник у 2 кн. / В.М. Бобирьов, М.М.Потяженко, О.М.Беляєва й інш.; за заг.ред. В.М.Бобирьова, М.М.Потяженка. — Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2020. — 555 с. — укр. та англ. мовами.
9. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін / за ред. Ю. М. Мостового. - 27-ме вид., змін. - Київ : Центр ДЗК, 2020. - 799 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>
3. Європейський альянс ревматологічних асоціацій <http://www.eular.org>
4. Журнал «Біль. Суглоби. Хребет» <http://pjs.zaslavsky.com.ua>
5. Український ревматологічний журнал <https://www.rheumatology.kiev.ua/>
6. Посібник «Внутрішні хвороби» <https://empendium.com/ua/>

Семінар №12

ТЕМА: УРАЖЕННЯ ПЕЧІНКИ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ІНШИХ ОРГАНІВ ТА СИСТЕМ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань діагностики, лікування та профілактики ураження печінки при захворюваннях інших органів та систем;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: фактори ризику, етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація захворювань внутрішніх органів; фактори ризику, етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація печінки; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією печінки.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методикам діагностики, лікування та первинної і вторинної профілактики, реабілітації хворих із захворюваннями печінки відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

* - визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Враження печінки при аутоімунних захворюваннях: етіопатогенез, діагностика, лікування
2.	Медикаментозно-індуковане ураження печінки: етіопатогенез, діагностика, лікування
3.	Ураження печінки при порушеннях обміну речовин: етіопатогенез, діагностика, лікування

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішня медицина: poradnik лікарю загальної практики: навчальний посібник / А.С. Свінціцький, О.О. Абрагамович, П.М. Боднар [та ін.]; за ред. А.С. Свінціцького. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 1272 с.

2. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / За редакцією Харченко Н.В., Бабака О.Я. 2-е вид., переробл., доповн. Кіровоград.: Поліум, 2017. Т. 2. 432 с., іл., табл.; 4.

3. Актуальні питання гастроентерології в практиці сімейного лікаря [Електронний ресурс] /В.М. Ждан, К.Є. Іщейкін, В.І. Доценко, М.Ю.Бабаніна, О.Є. Кітура, Г.В. Волченко .- Полтава: УМСА.- 2020. Доступно: [https://www.umsa.edu.ua/static/family-doctor/26/26%20\(Опубликован\)/index.html](https://www.umsa.edu.ua/static/family-doctor/26/26%20(Опубликован)/index.html) (Вчена рада УМСА Протокол №2 від 21 жовтня 2020р.)

4. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: навчальний посібник / А.С. Свінціцький. - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – с.1008

5. Функциональные расстройства желудочно-кишечного тракта. Практический подход на основе клинического опыта / под ред. Б. Е. Лэйси, М. Д. Кроуэлла, Дж. К. ДиБайза; пер. с англ. под ред. С. В. Демичева. – М.: ГЭОТАР–Медиа, 2017. – 352 с.

6. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів, невідкладні стани в терапії: 23-е видання, доповн і переробл / за ред. професора Мостового Ю.М.. – К.: Центр ДЗК, 2020. – 680 с.

7. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).

8. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>

2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>

3. ГО «Українська гастроентерологічна асоціація» <https://ukrgastro.com.ua/>

4. Посібник «Внутрішні хвороби» <https://empendium.com/ua/>

5. Журнал «Сучасна гастроентерологія» <http://sgastro.com.ua/>

ТЕМА: КЛІНІЧНІ ФОРМИ ТУБЕРКУЛЬОЗУ ОРГАНІВ ДИХАННЯ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань діагностики, лікування, первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих з туберкульозом органів дихання;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: фактори ризику, етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація туберкульозу; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із туберкульозом.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методикам діагностики, лікування та первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із туберкульозом респіраторної системи у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна- йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуацій- них задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

№ п/п	Назва теми
1.	Туберкульоз бронхів, легень: клінічні прояви, диференційна діагностика, лікування
2.	Туберкульоз носа, приносних пазух, гортані, трахеї: клінічні прояви, диференційна діагностика, лікування
3.	Туберкульоз грудної порожнини (плеври, внутрішньогрудних лімфатичних вузлів: клінічні прояви, диференційна діагностика, лікування

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Наказ МОЗ України від 03.10.2016 № 1022 "Про затвердження Методичних рекомендацій з розрахунку потреби в протитуберкульозних препаратах"
3. Наказ МОЗ України від 04.09.2014 № 620 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при туберкульозі "
4. Основні синдроми й методи обстеження в пульмонології та фтизіатрії / Л.Д.Тодоріко, А.В.Бойко. — К.: «Медкнига», 2013, - 432 с.
5. Променева діагностика: [В 4 т.] / Коваль Г.Ю., Мечев Д.С., Мірошниченко С.І., Шармазанова О.П. та ін./За ред. Г.Ю. Коваль.— К.: Медицина України: Т. І. — 2018.— 302 с.:

6. Фтизіатрія: підручник (ВНЗ IV р. а.) / В.І. Петренко, Л.Д. Тодоріко, О.С. Шевченко та ін.; за ред. В.І. Петренка. – К.: «Медицина», 2015. – 472 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>
3. Посібник «Внутрішні хвороби» <https://empendium.com/ua/>
4. Журнал «Туберкульоз и болезни легких» <http://www.tibl-journal.com/jour>

Семінар №14

ТЕМА: ДІАГНОСТИКА І ЛІКУВАННЯ ТУБЕРКУЛЬОЗУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань сучасних принципів діагностики та лікування туберкульозу;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: фактори ризику, етіопатогенез, критерії діагностики, класифікацію туберкульозу; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією суглобів та сполучної тканини.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методам діагностики, лікування, первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із туберкульозом у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Туберкульоз: клінічні критерії, лабораторно-інструментальна діагностика
2.	Загальні принципи лікування туберкульозу. Лікування нових та повторних випадків туберкульозу
3.	Комплексеі етапи системи діагностики, лікування, реабілітації хворих на туберкульоз

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).

2. Наказ МОЗ України від 03.10.2016 № 1022 "Про затвердження Методичних рекомендацій з розрахунку потреби в протитуберкульозних препаратах"

3. Наказ МОЗ України від 04.09.2014 № 620 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при туберкульозі "

4. Основні синдроми й методи обстеження в пульмонології та фтизіатрії / Л.Д.Тодоріко, А.В.Бойко. — К.: «Медкнига», 2013, - 432 с.

5. Променева діагностика: [В 4 т.] / Коваль Г.Ю., Мечев Д.С., Мірошніченко С.І., Шармазанова О.П. та ін./За ред. Г.Ю. Коваль.— К.: Медицина України: Т. І. — 2018.— 302 с.:

6. Фтизіатрія: підручник (ВНЗ ІV р. а.) / В.І. Петренко, Л.Д. Тодоріко, О.С. Шевченко та ін.; за ред. В.І. Петренка. — К.: «Медицина», 2015. — 472 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>

2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>

3. Посібник «Внутрішні хвороби» <https://empendium.com/ua/>

4. Журнал «Туберкулез и болезни легких» <http://www.tibl-journal.com/jour>

Семінар №15

ТЕМА: ОРГАНІЗАЦІЯ РАНЬОГО ВИЯВЛЕННЯ ТУБЕРКУЛЬОЗУ СЕРЕД ДОРΟΣЛОГО НАСЕЛЕННЯ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань організації раннього виявлення туберкульозу серед дорослого населення;

- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;

- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: фактори ризику, етіопатогенез, критерії діагностики, класифікація туберкульозу; групи ризику захворювання на туберкульоз, загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із туберкульозом.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам організації раннього виявлення туберкульозу серед дорослого населення у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	НАЗВА ТЕМИ
1.	Формування груп ризику захворювання на туберкульоз
2.	Активне та пасивне виявлення хворих на туберкульоз
3.	Протитуберкульозна робота лікувально-профілактичних закладів України

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Наказ МОЗ України від 03.10.2016 № 1022 "Про затвердження Методичних рекомендацій з розрахунку потреби в протитуберкульозних препаратах"
3. Наказ МОЗ України від 04.09.2014 № 620 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при туберкульозі "
4. Наказ МОЗ України від 16.02.2022 № 302 «Про затвердження Порядку організації виявлення туберкульозу та латентної туберкульозної інфекції»
5. Основні синдроми й методи обстеження в пульмонології та фтизіатрії / Л.Д.Тодоріко, А.В.Бойко. – К.: «Медкнига», 2013, - 432 с.
6. Променева діагностика: [В 4 т.] / Коваль Г.Ю., Мечев Д.С., Мірошниченко С.І., Шармазанова О.П. та ін./За ред. Г.Ю. Коваль.— К.: Медицина України: Т. І. — 2018.— 302 с.:
7. Фтизіатрія: підручник (ВНЗ ІV р. а.) / В.І. Петренко, Л.Д. Тодоріко, О.С. Шевченко та ін.; за ред. В.І. Петренка. – К.: «Медицина», 2015. – 472 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>
3. Посібник «Внутрішні хвороби» <https://empendium.com/ua/>
4. Журнал «Туберкулез и болезни легких» <http://www.tibl-journal.com/jour>

**ТЕМА: ПРОМЕНЕВА ХВОРОБА.
РАННІ І ВІДДАЛЕНІ НАСЛІДКИ ОПРОМІНЕННЯ**

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань діагностики, лікування, первинної та вторинної профілактики, реабілітації хворих із променевою хворобою, ранніми та віддаленими наслідками опромінення;

- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;

- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: загальна характеристика радіаційних чинників, характеристика умов виникнення радіаційних уражень; механізм розвитку синдромів, що розвиваються при радіаційних ураженнях, поняття гострої променевої реакції та променевої хвороби; різновиди клінічних форм променевої хвороби, ранні та віддалені наслідки опромінення; клініко-лабораторна та інструментальна діагностика радіаційних уражень, клінічна фармакологія лікарських засобів для лікування радіаційних уражень, профілактика радіаційних уражень.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методам діагностики та лікування променевої хвороби, ранніх та віддалених наслідків опромінення у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна- йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

№ п/п	НАЗВА ТЕМИ
1.	Клінічні форми променевої хвороби: діагностика, лікування
2.	Ранні наслідки опромінення: діагностичні критерії, лікування
3.	Віддалені наслідки опромінення: діагностичні критерії, лікування

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Візір В. А. Гостра променева хвороба : навчально-методичний посібник до практичних занять з внутрішньої медицини (військова терапія) для студентів 5 курсу медичних факультетів / В. А. Візір, А. С. Садовов, О. В. Гончаров. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2019 – 116 с.
2. Військова токсикологія, радіологія, медичний захист : підручник / О. Є. Левченко [та ін.]; Укр. військово-мед. акад. МО України. - Київ : Чалчинська Н.В., 2017. - 788 с.
3. Військово-спеціальна терапія/ І.М.Скрипник, К.В.Шепітько, М.М.Потяженко. – Полтава, 2011. – 251 с.
4. Внутрішні хвороби: підручник: у 2 ч. Ч. 2. Розділи 9—24 / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. ; за ред. проф. Л.В. Глушка. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 584 с.
5. Воєнно-польова терапія : підручник / Г. В. Осьодло [та ін.]; ред. А. В. Верба; Укр. військ.-мед. акад. МО України, Військ.-мед. департамент. - Київ: Чалчинська Н.В., 2017. - 620 с.
6. Гостра променева хвороба : навчальний посібник для студентів / Н. В. Туманська, Т. М. Кічангіна, С. О. Мягков, О. Г. Нордіо. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. – 95 с.
7. Діагностика та лікування невідкладних станів в клініці внутрішніх хвороб [Текст]: навч. посіб. для лікарів-інтернів ВМНЗ III-IV р.акред.: М.М.Потяженко, К.Є.Іщейкін, Н.О.Люлька та ін.; ВДНЗУ «УМСА». – Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2017. – 186 с.
8. Захист від хімічних і радіаційних факторів ураження : навч. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. / О. Є. Левченко [та ін.] ; за ред.: О. Є. Левченка. - Київ : Укр. військ.-мед. акад., 2015. - 404 с.
9. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, В.І.Боброва, Г.Г.Рошін та ін.; за ред. І.С.Зозулі. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 960 с.
10. Методичні розробки з організації викладання тем з військової терапії для студентів вищих навчальних закладів МОЗ України/ [Автори]; ВМД Міністерства Оборони України. – К.: УВМА, 2015. – 287 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>
3. Державна служба України з надзвичайних ситуацій <https://dsns.gov.ua/>
4. ДУ Інститут медичної радіології та онкології ім. С. П. Григор'єва
Національної академії медичних наук України
<http://medradiologia.org.ua/index.php?id=41>
5. Посібник «Внутрішні хвороби» <https://empendium.com/ua/>
6. Український Радіологічний та онкологічний Журнал
<http://medradiologia.org.ua/index.php?id=50>

II РІК НАВЧАННЯ

Семінар №1

ТЕМА: САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ЛІКУВАННЯ. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ ХВОРИХ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД НОЗОЛОГІЇ. ВИДИ КУРОРТІВ ПРИ ОСНОВНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань санаторно-курортного та реабілітаційного лікування при захворюваннях органів травлення;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: чинники та механізми розвитку захворювань органів травлення; критерії діагностики, класифікація захворювань органів травлення; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією органів травлення; фізична характеристика факторів зовнішнього середовища; зміна фізіологічних реакцій організму при впливі зовнішнього середовища; зміни функціонального стану органів і систем при різних патологічних станах під впливом зовнішніх чинників; види санаторно-курортних закладів; види та методи санаторно-курортного лікування.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методикам санаторно-курортного та реабілітаційного лікування хворих із патологією органів травлення, здійснення програми санаторно-курортного лікування при захворюваннях органів травлення; правила оформлення документів при санаторно-курортному відборі у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Види та методи санаторно-курортного лікування для пацієнтів із захворюваннями органів травлення
2.	Основні принципи відбору хворих із патологією органів травлення для санаторно-курортного лікування
3.	Реабілітаційне лікування при захворюваннях органів травлення

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Єжов В. В., Торохін О. М. та ін. Кліматолікування // Курорти та санаторії України: наук.-практ. довідник. — К.: Вид. дім «Фолігрант», 2009. — 432 с.
3. Курортологія: методичні рекомендації до практичних занять / укл. І. Д. Бойко. — Чернівці: Рута, 2008. — 42 с.
4. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.
5. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник / В.М. Мухін. - 2-е вид., перероб. і доп. - Київ : Олімп. літ., 2005. - 472 с.
6. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник / М. І. Швед, С. М. Геряк, Л. П. Мартинюк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. — Тернопіль : ТНМУ, "Укрмедкнига", 2021. — 412 с.
7. Основи курортології / за ред. Лободи М.В., Колесника Е.О. — Київ. : «Купріянова», 2003. — 510с.
8. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: навчальний підручник / за аг.ред. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В. —Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. — 372 с.
9. Реабілітація в сімейній медицині: Навчальний посібник / під ред. проф.. А.С.Бабінець. К.: Магнолія, 2021. — 476 с.

Електронні ресурси:

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Міністерство соціальної політики України <https://www.msp.gov.ua/timeline/Sanatorkurortnoe-likuvannya.html>
3. Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології Міністерства охорони здоров'я України» <https://kurort.gov.ua/>
4. Журнал «Медицинская реабилитация, курортология, физиотерапия» <https://kurort.gov.ua/nomery-zhurnalu/>
5. Журнал «Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології» http://journals.uran.ua/frir_journal/issue/archive

**ТЕМА: САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ЛІКУВАННЯ.
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ ХВОРИХ В ЗАЛЕЖНОСТІ
ВІД НОЗОЛОГІЇ. ВИДИ КУРОРТІВ ПРИ ОСНОВНИХ
ЗАХВОРЮВАННЯХ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ**

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань санаторно-курортного та реабілітаційного лікування при захворюваннях серцево-судинної системи;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: чинники та механізми розвитку захворювань серцево-судинної системи; критерії діагностики, класифікація захворювань серцево-судинної системи; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією серцево-судинної системи; фізична характеристика факторів зовнішнього середовища; зміна фізіологічних реакцій організму при впливі зовнішнього середовища; зміни функціонального стану органів і систем при різних патологічних станах під впливом зовнішніх чинників; види санаторно-курортних закладів; види та методи санаторно-курортного лікування.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методикам санаторно-курортного та реабілітаційного лікування хворих із патологією серцево-судинної системи, здійснення програми санаторно-курортного лікування при захворюваннях серцево-судинної системи; правила оформлення документів при санаторно-курортному відборі у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Види та методи санаторно-курортного лікування для пацієнтів із захворюваннями серцево-судинної системи
2.	Основні принципи відбору хворих із патологією серцево-судинної системи для санаторно-курортного лікування
3.	Реабілітаційне лікування при захворюваннях серцево-судинної системи

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Єжов В. В., Горохін О. М. та ін. Кліматолікування // Курорти та санаторії України: наук.-практ. довідник. — К.: Вид. дім «Фолігрант», 2009. — 432 с.
3. Курортологія: методичні рекомендації до практичних занять / укл. І. Д. Бойко. — Чернівці: Рута, 2008. — 42 с.
4. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.
5. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник / В.М. Мухін. - 2-е вид., перероб. і доп. - Київ : Олімп. літ., 2005. - 472 с.
6. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник / М. І. Швед, С. М. Геряк, Л. П. Мартинюк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. — Тернопіль : ТНМУ, "Укрмедкнига", 2021. — 412 с.
7. Основи курортології / за ред. Лободи М.В., Колесника Е.О. — Київ. : «Купріянова», 2003. — 510с.
8. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: навчальний підручник / за ред. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В. —Тернопіль:Укрмедкнига,2019. — 372 с.
9. Реабілітація в сімейній медицині: Навчальний посібник / під ред. проф. А.С.Бабінець. К.: Магнолія, 2021. — 476 с.

Електронні ресурси:

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Міністерство соціальної політики України <https://www.msp.gov.ua/timeline/Sanatornokurortnoe-likuvannya.html>
3. Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології Міністерства охорони здоров'я України» <https://kurort.gov.ua/>
4. Журнал «Медицинская реабилитация, курортология, физиотерапия» <https://kurort.gov.ua/nomery-zhurnal/>
5. Журнал «Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології» http://journals.uran.ua/frir_journal/issue/archive

**ТЕМА: САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ЛІКУВАННЯ.
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ ХВОРИХ
В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД НОЗОЛОГІЇ. ВИДИ КУРОРТІВ
ПРИ ОСНОВНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ СУГЛОБІВ**

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань санаторно-курортного та реабілітаційного лікування при захворюваннях суглобів;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: чинники та механізми розвитку захворювань суглобів; критерії діагностики, класифікація захворювань суглобів; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією суглобів; фізична характеристику факторів зовнішнього середовища; зміна фізіологічних реакцій організму при впливі зовнішнього середовища; зміни функціонального стану органів і систем при різних патологічних станах під впливом зовнішніх чинників; види санаторно-курортних закладів; види та методи санаторно-курортного лікування.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методикам санаторно-курортного та реабілітаційного лікування хворих із патологією суглобів, здійснення програми санаторно-курортного лікування при захворюваннях суглобів; правила оформлення документів при санаторно-курортному відборі у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

* - визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Види та методи санаторно-курортного лікування для пацієнтів із захворюваннями суглобів
2.	Основні принципи відбору хворих із патологією суглобів для санаторно-курортного лікування
3.	Реабілітаційне лікування при захворюваннях суглобів

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Єжов В. В., Торохін О. М. та ін. Кліматолікування // Курорти та санаторії України: наук.-практ. довідник. — К.: Вид. дім «Фолігрант», 2009. — 432 с.
3. Курортологія: методичні рекомендації до практичних занять / укл. І. Д. Бойко. — Чернівці: Рута, 2008. — 42 с.
4. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.
5. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник / В.М. Мухін. - 2-е вид., перероб. і доп. - Київ : Олімп. літ., 2005. - 472 с.
6. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник / М. І. Швед, С. М. Геряк, Л. П. Мартинюк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. — Тернопіль : ТНМУ, "Укрмедкнига", 2021. — 412 с.
7. Основи курортології / за ред. Лободи М.В., Колесника Е.О. — Київ. : «Купріянова», 2003. — 510с.
8. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: навчальний підручник / за аг.ред. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В. —Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. — 372 с.
9. Реабілітація в сімейній медицині: Навчальний посібник / під ред. проф. А.С.Бабінець. К.: Магнолія, 2021. — 476 с.

Електронні ресурси:

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Міністерство соціальної політики України <https://www.msp.gov.ua/timeline/Sanatornokurortnoe-likuvannya.html>
3. Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології Міністерства охорони здоров'я України» <https://kurort.gov.ua/>
4. Журнал «Медицинская реабилитация, курортология, физиотерапия» <https://kurort.gov.ua/nomery-zhurnalu/>
5. Журнал «Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології» http://journals.uran.ua/frir_journal/issue/archive

**ТЕМА: САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ЛІКУВАННЯ.
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ ХВОРИХ В ЗАЛЕЖНОСТІ
ВІД НОЗОЛОГІЇ. ВИДИ КУРОРТІВ
ПРИ ОСНОВНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ ОРГАНІВ ДИХАННЯ**

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань санаторно-курортного та реабілітаційного лікування при захворюваннях органів дихання;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: чинники та механізми розвитку захворювань органів дихання; критерії діагностики, класифікація захворювань органів дихання; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією органів дихання; фізична характеристика факторів зовнішнього середовища; зміна фізіологічних реакцій організму при впливі зовнішнього середовища; зміни функціонального стану органів і систем при різних патологічних станах під впливом зовнішніх чинників; види санаторно-курортних закладів; види та методи санаторно-курортного лікування.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методикам санаторно-курортного та реабілітаційного лікування хворих із патологією органів дихання, здійснення програми санаторно-курортного лікування при захворюваннях органів дихання; правила оформлення документів при санаторно-курортному відборі у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Види та методи санаторно-курортного лікування для пацієнтів із захворюваннями органів дихання
2.	Основні принципи відбору хворих із патологією органів дихання для санаторно-курортного лікування
3.	Реабілітаційне лікування при захворюваннях органів дихання

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Єжов В. В., Торохін О. М. та ін. Кліматолікування // Курорти та санаторії України: наук.-практ. довідник. — К.: Вид. дім «Фолігрант», 2009. — 432 с.
3. Курортологія: методичні рекомендації до практичних занять / укл. І. Д. Бойко. — Чернівці: Рута, 2008. — 42 с.
4. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.
5. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник / В.М. Мухін. - 2-е вид., перероб. і доп. - Київ : Олімп. літ., 2005. - 472 с.
6. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник / М. І. Швед, С. М. Геряк, Л. П. Мартинюк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. — Тернопіль : ТНМУ, "Укрмедкнига", 2021. — 412 с.
7. Основи курортології / за ред. Лободи М.В., Колесника Е.О. — Київ. : «Купріянова», 2003. — 510с.
8. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: навчальний підручник / за аг.ред. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В. —Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. — 372 с.
9. Реабілітація в сімейній медицині: Навчальний посібник / під ред. проф.. А.С.Бабінець. К.: Магнолія, 2021. — 476 с.

Електронні ресурси:

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Міністерство соціальної політики України <https://www.msp.gov.ua/timeline/Sanatornokurortnoe-likuvannya.html>
3. Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології Міністерства охорони здоров'я України» <https://kurort.gov.ua/>
4. Журнал «Медицинская реабилитация, курортология, физиотерапия» <https://kurort.gov.ua/nomery-zhurnalu/>
5. Журнал «Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології» http://journals.uran.ua/frir_journal/issue/archive

**ТЕМА: САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ЛІКУВАННЯ.
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ ХВОРИХ
В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД НОЗОЛОГІЇ. ВИДИ КУРОРТІВ
ПРИ ОСНОВНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ НИРОК**

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань санаторно-курортного та реабілітаційного лікування при захворюваннях органів нирок;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: чинники та механізми розвитку захворювань нирок; критерії діагностики, класифікація захворювань нирок; загальні принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із патологією нирок; фізична характеристику факторів зовнішнього середовища; зміна фізіологічних реакцій організму при впливі зовнішнього середовища; зміни функціонального стану органів і систем при різних патологічних станах під впливом зовнішніх чинників; види санаторно-курортних закладів; види та методи санаторно-курортного лікування.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методикам санаторно-курортного та реабілітаційного лікування хворих із патологією нирок, здійснення програми санаторно-курортного лікування при захворюваннях нирок; правила оформлення документів при санаторно-курортному відборі у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Види та методи санаторно-курортного лікування для пацієнтів із захворюваннями нирок
2.	Основні принципи відбору хворих із патологією нирок для санаторно-курортного лікування
3.	Реабілітаційне лікування при захворюваннях нирок

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Єжов В. В., Торохін О. М. та ін. Кліматолікування // Курорти та санаторії України: наук.-практ. довідник. — К.: Вид. дім «Фолігрант», 2009. — 432 с.
3. Курортологія: методичні рекомендації до практичних занять / укл. І. Д. Бойко. — Чернівці: Рута, 2008. — 42 с.
4. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.
5. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник / В.М. Мухін. - 2-е вид., перероб. і доп. - Київ : Олімп. літ., 2005. - 472 с.
6. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник / М. І. Швед, С. М. Геряк, Л. П. Мартинюк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. — Тернопіль : ТНМУ, "Укрмедкнига", 2021. — 412 с.
7. Основи курортології / за ред. Лободи М.В., Колесника Е.О. — Київ. : «Купріянова», 2003. — 510с.
8. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: навчальний підручник / за аг.ред. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В. —Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. — 372 с.
9. Реабілітація в сімейній медицині: Навчальний посібник / під ред. проф.. А.С.Бабінець. К.: Магнолія, 2021. — 476 с.

Електронні ресурси:

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Міністерство соціальної політики України <https://www.msp.gov.ua/timeline/Sanatornokurortnoe-likuvannya.html>
3. Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології Міністерства охорони здоров'я України» <https://kurort.gov.ua/>
4. Журнал «Медицинская реабилитация, курортология, физиотерапия» <https://kurort.gov.ua/nomery-zhurnal/>
5. Журнал «Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології» http://journals.uran.ua/frir_journal/issue/archive

ТЕМА: НЕМЕДИКАМЕНТОЗНІ МЕТОДИ ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ В АМБУЛАТОРНИХ УМОВАХ (ФІЗИЧНІ МЕТОДИ, БАЛЬНЕОТЕРАПІЯ). МЕТОДИ ЛФК ПРИ ЛІКУВАННІ ТЕРАПЕВТИЧНИХ ХВОРИХ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань немедикаментозних методів лікування хворих терапевтичного профілю в амбулаторних умовах, методах ЛФК при лікуванні терапевтичних хворих;

- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;

- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: чинники та механізми розвитку захворювань внутрішніх органів; типові патологічні процеси; механізм дії на організм постійного та змінного току, електричного та магнітного поля, електромагнітного випромінювання, механічного коливання та руху, води, температури, зміни атмосферного тиску; механізми лікувальної дії фізичних вправ на організм людини; показання та протипоказання до призначення фізіотерапевтичних процедур, бальнеотерапії, ЛФК.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методам немедикаментозних методів лікування хворих терапевтичного профілю в амбулаторних умовах (фізичні методи, бальнеотерапія), методи ЛФК при лікуванні терапевтичних хворих у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

№ п/п	Назва теми
1.	Методики фізіотерапії. Критерії оцінювання дії фізичних факторів на організм. Ускладнення фізичних методів лікування та їх лікування
2.	Форми та методи лікувальної фізкультури та спортивної медицини. Методичні принципи призначення ЛФК
3.	Бальнеотерапія. Фізичні характеристики. Методика і техніка проведення бальнеотерапії.

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Лікувальна фізкультура в санаторно-курортних закладах. За ред. Л.І.Фісенко. – Київ. – 2005. – 402 с.
2. Лікувальна фізична культура: навч. посіб. / Д.В.Козак, Н.О.Давибіда. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. – 108 с.
3. Сиволап В. Д. Фізіотерапія : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / В. Д. Сиволап, В. Х. Каленський ; МОЗ України, Запорізь. держ. мед. ун-т. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. - 171 с.
4. Класичні та сучасні методи фізіотерапії : навч. посіб. / Т. В. Майкова, Т. М. Толстикова, О. С. Афанасьєва. – Дніпропетровськ : Журфонд, 2015.– 235 с.
- Яковенко Н. П. Фізіотерапія : підруч. для студентів / Н. П.Яковенко, В. Б. Самойленко. - 2-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2018. - 256 с.
5. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: навчальний підручник / за аг.ред. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В. –Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. – 372 с.
6. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії: Навчальний посібник / під ред. Н.А.Добровольської, О.В.Федорича, А.С.Тимченка, І.П.Радомського. – Одеса: Гельветика, 2020. – 368 с.
7. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник / М. І. Швед, С. М. Геряк, Л. П. Мартинюк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. — Тернопіль : ТНМУ, "Укрмедкнига", 2021. — 412 с.
8. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).

Електронні ресурси:

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології Міністерства охорони здоров'я України» <https://kurort.gov.ua/>
3. Журнал «Медицинская реабилитация, курортология, физиотерапия» <https://kurort.gov.ua/nomery-zhurnalu/>
4. Журнал «Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології» http://journals.uran.ua/frir_journal/issue/archive

**ТЕМА: ЛІКУВАЛЬНЕ ХАРЧУВАННЯ ТА РЕЖИМ ХАРЧУВАННЯ
ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ
В АМБУЛАТОРНИХ УМОВАХ**

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань лікувального харчування при захворюваннях внутрішніх органів в амбулаторних умовах;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: хімічний склад основних поживних речовин (білки, жири, вуглеводи) і мікронутрієнтів (вітаміни, мінеральні солі), їх класифікація та значення в обміні речовин організму; поняття про енергетичні затрати організму; основний обмін; специфічна динамічна дія їжі; фізіологія травлення і роль в ньому поживних речовин; харчова і біологічна цінність продуктів харчування; класифікація харчування по біологічній дії, види харчування; функції їжі та харчові речовини їх забезпечують; раціональне харчування; принципи раціонального харчування.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методикам призначення лікувального харчування та режиму харчування при захворюваннях внутрішніх органів в амбулаторних умовах у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

№ п/п	Назва теми
1.	Сучасні стандартні дієти.
2.	Принципи індивідуалізації харчової цінності стандартних дієт. Показання до призначення індивідуального та додаткового харчування.
3.	Методологія та тактика проведення лікувального харчування. Оцінювання ефективності нутріціологічної підтримки

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Дієтологія: Підручник / Н.В.Харченко, Г.А.Анохіна та ін. — Київ — К-д: Вид-во «Меридіан», 2012. — 528 с.
3. Касянчук В. В., Рациональне і безпечне харчування як основа громадського здоров'я [Текст] : навч. посіб. / В. В. Касянчук, В. О. Курганська, О. М. Олешко ; за ред. проф. А. Г. Дьяченка ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2017. - 441 с.
4. Наказ МОЗ України № 931 від 29.10.2013 р. «Про удосконалення організації лікувального харчування та роботи дієтологічної системи в Україні».
5. Оздоровче харчування: навч. посіб. / П. О. Карпенко, Н. В. Притульська, М. Ф. Кравченко та ін. ; за ред. П. О. Карпенка. — Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. — 628 с.
6. Олексієнко Я. І., Шахматов В. А., Верещагіна О. П. Харчування та його вплив на здоров'я людини: навчально-методичний посібник / Я. І. Олексієнко, В.А.Шахматова, О. П. Верещагіна. — Черкаси: ПП Чабаненко Ю. А., 2014. — 42 с.
7. Основи харчування : підручник / М. І. Кручаниця, І. С. Миронюк, Н. В. Розумикова, В. В. Кручаниця, В. В. Брич, В. П. Кіш; рец. : А. Н. Дзюба, М. П. Гребняк. — Ужгород : Говерла, 2019. — 252 с.

Електронні ресурси:

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Асоціація дієтологів України <https://uda.in.ua/>
3. Незалежно асоціація нутріціологів і дієтологів України <https://nandu.com.ua/asotsiatsiya/>
4. Journal of the Academy of Nutrition and Dietetics <https://jandonline.org/>
5. Журнал «Проблеми харчування» <http://pronut.medved.kiev.ua/index.php/ua/issues>

**ТЕМА: ЗАХВОРЮВАННЯ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ І ВАГІТНІСТЬ.
ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ВЕДЕННЯ ВАГІТНИХ.
МЕТОДИ ПРОФІЛАКТИКИ**

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань діагностики, лікування, профілактики захворювань внутрішніх органів у вагітних, особливостей ведення вагітних з патологією внутрішніх органів;

- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;

- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: чинники та механізм розвитку захворювань внутрішніх органів у вагітних, клініко-лабораторна та інструментальна діагностика захворювань внутрішніх органів у вагітних, клінічна фармакологія лікарських засобів для лікування захворювань внутрішніх органів у вагітних, основні принципи первинної і вторинної профілактики захворювань внутрішніх органів у вагітних, реабілітації.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним принципам та методам діагностики, лікування, профілактики захворювань внутрішніх органів у вагітних, особливостей ведення вагітних з патологією внутрішніх органів у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	НАЗВА ТЕМИ
1.	Організація допомоги вагітним з екстрагенітальними захворюваннями. Особливості проведення трьох планових госпіталізацій вагітних з екстрагенітальними захворюваннями
2.	Захворювання серцево-судинної системи у вагітних. Особливості діагностики та лікування, профілактика. Протипоказання для збереження вагітності.
3.	Захворювання органів дихання у вагітних. Особливості діагностики та лікування, профілактика. Протипоказання для збереження вагітності.

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Mishchuk, N. E., Matuzok, O. E. Огляд рекомендацій Європейського товариства кардіологів щодо ведення серцево-судинних захворювань під час вагітності // Ліки України. – 2020. - №1 (237). – С.7–12.

2. Вагітність та захворювання травного каналу і печінки / Навчально-методичний посібник для самостійної роботи слухачів/ Щербаков А.Ю., Щербаков В.Ю., Тиха І.А., Новикова О.О., Логінова О.О., Шаповал Д.М., Єуров В.Є.-ФОП В.В. Петров – 2018. - 164с.

3. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).

4. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).

5. Медведь В. І. Драматична екстрагенітальна патологія вагітних : 25 клінічних ілюстрацій : монографія / Володимир Ісаакович Медведь ; співавт. В. О. Данилко, О. С. Шевченко, А. І. Автомеєнко. – Київ : Авіцена, 2019. – 143 с.

6. Побічна дія ліків: навчальний посібник у 2 кн. / В.М. Бобирьов, М.М.Потяженко, О.М.Беляєва й інш.; за заг.ред. В.М.Бобирьова, М.М.Потяженка. – Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2020. – 555 с. – укр. та англ. мовами.

7. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи. Нормативні показники. Тракткування змін [Текст] : [довід.-посіб.] / за ред. проф. Ю. М. Мостового; Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. - 27-те вид. - Київ : Центр ДЗК, 2020. - 792 с.: іл.

8. Течение и исходы беременности у женщин с хроническим пиелонефритом [Электронный ресурс] / С.Н. Стяжкина, М.Л. Черненко, П.А. Кривенко, Л.И. Гайлямова // Соврем. пробл. науки и образования. – 2015. – № 1-1. – Режим доступа до журн.: URL: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=17394>.

9. Цукровий діабет та вагітність / Навчальний посібник для самостійної роботи лікарів/ Щербаков А.Ю., Щербаков В.Ю., Новикова О.О., Шаповал Д.М.-ФОП В.В.Петров – 2016. - 90с.

10. Шехман М.М. Руководство по экстрагенитальной патологии у беременных. 6-е издание. - М.: Триада, 2013. – 896 с.

11. Экстрагенитальная патология и беременность / п/ред Л. С. Логутовой. / Литтерра, 2013.- 544с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Посібник «Внутрішні хвороби» <https://empendium.com/ua/>
3. Журнал «Жіночий лікар» <http://zhinochy-likar.com/>
4. Журнал «Здоров'є жінки» www.medexpert.org.ua

ТЕМА: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ЛІКАРСЬКО-ТРУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань організації та проведення лікарсько-трудової експертизи при професійних захворюваннях;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: класифікація професійних захворювань, основні клінічні прояви та діагностичні критерії професійних захворювань, принципи реабілітації та прогноз при професійних захворюваннях; організація експертизи тимчасової втрати працездатності, її рівні та етапи; ЛКК, її функції, повноваження, завдання лікуючих лікарів при проведенні експертизи тимчасової втрати працездатності; організація експертизи стійкої втрати працездатності, етапи проходження, види інвалідності, основні причини інвалідності, чинники, що впливають на інвалідність, групи інвалідності, показники інвалідності.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по організації та проведенні лікарсько-трудової експертизи при професійних захворюваннях у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Поняття «професійні захворювання». Класифікація професійних хвороб. Особливості діагностики професійних хвороб.
2.	Основні положення лікарсько – трудової експертизи при професійних захворюваннях. Документація, яка свідчить про наявність професійного захворювання
3.	Реабілітація хворих на професійну патологію.

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Валевський, С. П. Експертиза працездатності в профпатології: метод. рекомендації [Текст] / С. П. Валевський, Л. Ю. Науменко, А. В. Іпатов. – Д., 2000. – 33 с.
2. Голяченко О. М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я: підручник / О. М. Голяченко. – К. : Медицина, 2011. – 208 с.
3. Експертиза стійкої та тимчасової непрацездатності при основних хронічних неінфекційних захворюваннях в практиці сімейного лікаря : навч.-метод. посіб. до практ. занять та самостійної роботи студентів VI курсу з дисципліни «Загальна практика - сімейна медицина» / Н. С. Михайловська, Т. О. Кулинич. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 181 с.
4. Костенко І. Ф. Обстеження та оцінювання стану здоров'я людини: підручник / І. Ф. Костенко. – К. : Медицина, 2014. – 278 с.
5. Медико-соціальна експертиза тимчасової та стійкої непрацездатності: навч.- метод посібник. – 2-е вид. [Текст] / А. В. Іпатов, Л. Ю. Науменко, О. В. Сергієні [та ін.]. – Д.: дукарня ДНУ, 2006. – 349 с.
6. Медична і соціальна реабілітація : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-е вид. переробл., і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 464 с.
7. Організація терапевтичної допомоги населенню: навч.-метод. посіб. / В.М.Ждан, І.А.Голованова, М.М.Потяженко та ін.; УМСА. –Полтава, 2019. – 108 с.
8. Програмні тестові питання з соціальної медицини та організації охорони здоров'я /Під ред. Ю.В.Вороненка. – Вид. друге, Тернопіль, “Укрмедкнига”, 2002. – 316 с.
9. Професійні хвороби / за ред. проф. В.А. Капустника, проф. І.Ф. Костюк. – 3-є вид., переробл. і допов. – К. : ВСВ «Медицина», 2011. – 480 с.
10. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів (13-е вид., доп. і перероб.) / За ред. Ю.М. Мостового. - ДП "ДКФ", 2011. – 576 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>
3. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/visnyk-gigieny>
4. Журнал «Здоров'я Суспільства» <http://health-society.zaslavsky.com.ua/issue/archive>

**ТЕМА: ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ
В ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ-ТЕРАПЕВТА.
ПСИХОЛОГІЯ ПОВЕДІНКИ ЛІКАРЯ В КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ.
ПСИХОЛОГІЯ ДОСЯГНЕННЯ ПРИХИЛЬНОСТІ
І ДОВІРИ ПАЦІЄНТА ДО ЛІКАРЯ.
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТИЛЮ СПІЛКУВАННЯ
З ХВОРИМ ТА ЙОГО РОДИЧАМИ
ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ КОМПЛАЄНСА**

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань етики та деонтології в практичній діяльності лікаря-терапевта, психології поведінки лікаря при взаємодії з колегами, пацієнтами, їх родичами;

- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;

- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: визначення понять «етика» і «медична етика», деонтологія; основні принципи поведінки лікаря, основні моделі взаємин в системі лікар-пацієнт, морально-етичне та правове регулювання діяльності медичних працівників; документи, які регламентують роботу лікаря.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури з питань етики та деонтології в практичній діяльності лікаря-терапевта, психології поведінки лікаря у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Етичні закони та позиції у медицині. Сутність професійної моралі лікаря у сучасному суспільстві.
2.	Поняття про морально-етичне та правове регулювання діяльності медичних працівників. Офіційні документи, які регламентують роботу лікаря.
3.	Проблеми взаємин лікаря з хворими і їх родичами

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Антонов С. Забезпечення права пацієнта на гідну та безболісну смерть: правові та етичні питання //Медичне право. – 2011. – № 7(1). – С. 7-13.
2. Деонтологія в медицині: підручник (ВНЗ IV р. а.) / О.М. Ковальова, Н.А. Сафаргаліна-Корнілова, Н.М. Герасимчук. — 2-е вид., випр. – Київ: Медицина, 2018. – 240 с.
3. Ждан В.М. Аспекти паліативної медицини в практиці лікаря-інтерніста: навч.-метод. посіб. / В.М.Ждан, М.М.Потяженко, Г.В.Невойт // Рекомендовано вченою радою Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія» – Полтава: [без вид.], 2018. – 161 с.
4. Основи деонтології: навчальний посібник [Електронний ресурс] : навч. посібн. для студ. спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», спеціалізації «Фізична терапія»/ укл. Ю.В. Копочинська, С.Б.Латенко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (558 КБ). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 87 с.
5. Паліативно-хоспісна допомога: навчальний посібник / В.С. Тарасюк, Г.Б. Кучанська. — 2-е видання. - Всеукраїнское специализированное издательство «Медицина», 2021. – 328 с.
6. Попович Я.П. Особливості медичної етики і деонтології // Медсестринство. - 2018. - № 3. С.11-14.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>
3. Центр громадського здоров'я України <https://phc.org.ua/>
4. Журнал «Медичне право» <https://medlaw-journal.com/index.php/journal>
5. Журнал «Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання спорту»
<https://www.sportpedagogy.org.ua/index.php/ppcs/issue/archive>

Семінар №11

ТЕМА: РЕНТГЕНОЛОГІЧНЕ, УЛЬТРАЗВУКОВЕ ТА ЕНДОСКОПІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІВ І СИСТЕМ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань використання інструментальної діагностики (рентгенологічної, ультразвукової та ендоскопічної) в клініці внутрішньої медицини;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: принципи та методи інструментальних методів дослідження (рентгенологічних, ультразвукових, ендоскопічних); клінічна фармакологія рентгенконтрастних речовин; показання, протипоказання та ускладнення проведення рентгенологічних, ультразвукових, ендоскопічних методів обстеження.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури з питань використання рентгенологічної, ультразвукової та ендоскопічної діагностики в клініці внутрішньої медицини у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	Назва теми
1.	Рентгенологічні методи дослідження в практиці лікаря-терапевта
2.	Ультразвукові методи діагностики в клінічній практиці інтерніста
3.	Ендоскопічні методи дослідження в клініці внутрішніх хвороб

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
3. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: навчальний посібник / А.С. Свінціцький. - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – с.1008
4. Методи ендоскопічної діагностики і лікування: рекомендаційний покажчик. – Суми: Вид-во СумДУ. Бібліотека. Філіал бібліотеки в медичному інституті, 2009. – 31 с.

5. Рентгенологічні методи дослідження: навчальний посібник для студентів / уклад. Н. В. Туманська, К. С. Барська, С. В.Скринченко – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2016. – 82 с.

6. Рентгенологічні укладки. Атлас.М.І.Прокопчук. – Львів: Видавництво «Трек ЛТД», 2021. – 320 с.

7. Ультразвуковое исследование с применением контрастных препаратов. От простого к сложному. Сенча А.Н. – Видавництво: МЕДпрес-Інформ, 2016. – 296 с.

8. Ультразвуковое исследование. Иллюстрированное руководство. Перевод с английского. Джейн Олти, Эдвард Хой. – Издательство: Медицинская литература, 2016. – 288 с.

9. Фізичні основи променевої та ядерних методів діагностики і лікування. Дідух Ст. Д. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2020. – 104 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>

2. ДУ Інститут медичної радіології та онкології ім. С. П. Григор'єва Національної академії медичних наук України <http://medradiologia.org.ua/index.php?id=41>

3. Асоціація лікарів-ендоскопістів України <http://endoscopy.com.ua/>

4. Міжнародний медичний журнал «Променева діагностика» www.imr.kharkov.ua

Семінар №12

ТЕМА: ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕДИКО-СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ, НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ІНКУРАБЕЛЬНИМ ХВОРИМ В АМБУЛАТОРНО-ПОЛІКЛІНІЧНИХ УМОВАХ ТА СТАЦІОНАРАХ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань організації медико-соціальної реабілітації, надання медичної допомоги інкурабельним хворим в амбулаторно-поліклінічних умовах та стаціонарах;

- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;

- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: види медичної допомоги, принципи організації надання стаціонарної та амбулаторно-поліклінічної допомоги,

основні нормативні документи, що регламентують роботу стаціонара та поліклініки, основи паліативної допомоги.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури з питань організації медико-соціальної реабілітації, надання медичної допомоги інкурабельним хворим в амбулаторно-поліклінічних умовах та стаціонарах у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

№ п/п	НАЗВА ТЕМИ
1.	Моделі надання спеціалізованої паліативної допомоги
2.	Особливості паліативної допомоги в амбулаторно-поліклінічних та стаціонарних умовах
3.	Волонтерська діяльність в системі надання паліативної допомоги

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Аношко А. Як доглядати за невиліковним хворим вдома: особиста гігієна та харчування / А. Аношко // Довідник головної медичної сестри. - 2018. - N 1. - С.47-52
2. Брацюнь О.П. Вплив міждисциплінарного підходу в наданні паліативної допомоги на якість життя паліативних пацієнтів (на прикладі роботи першого денного хоспісу в Україні) / О. П. Брацюнь, Г. М. Науменко // Міжнародний журнал "Реабілітація та паліативна медицина". - 2016. - N 1 ЕБ. - С.80-82. - Библиогр.: с.82 .
3. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
4. Гойда Н.Г. Соціально-медичні аспекти розвитку паліативної та хоспісної допомоги в Україні в умовах реформування системи охорони здоров'я / Н. Г. Гойда, Ю. І. Губський, А. В. Царенко // Міжнародний журнал "Реабілітація та паліативна медицина". - 2015. - N 2 ЕБ. - С.23- 29. - Библиогр.: с.29. - Библиогр.: с.29
5. Ждан В.М. Аспекти паліативної медицини в практиці лікаря-інтерніста: навч.-метод. посіб. / В.М.Ждан, М.М.Потяженко, Г.В.Невойт // Рекомендовано вченою радою Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія» – Полтава: [без вид.], 2018. – 161 с.
6. Курницька Г.М. Стратегія розвитку паліативної допомоги в Україні на період до 2027 року /Г.М.Курницька //Медсестринство. – 2018. – N2. – с.42-45.
7. На допомогу практикам. Положення про відділення паліативної допомоги // Медичне право. – 2016. - № 2(18). – с. 255-158.

8. Паліативно-хоспісна допомога: навчальний посібник / В.С. Тарасюк, Г.Б. Кучанська. — 2-е видання. - Всеукраїнское спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021. – 328 с.

9. Паліативна та хоспісна допомога: підручник / [Вороненко Ю.В., Губський Ю.І., Князевич В.М. та інш.]; за ред. Ю.В.Вороненко, Ю.І.Губського. – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 392 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я/ Паліативна допомога <https://www.who.int/health-topics/palliative-care>
5. ГО "Українська ліга розвитку паліативної та хоспісної допомоги" <http://ligalife.com.ua/>
6. :Міжнародний медичний журнал «Реабілітація та паліативна медицина» <https://med-expert.com.ua/journals/ua/publishing-activity-uk/reabilitatsiya-i-palliativnaya-meditsina-publishing-activity-uk/>

Семінар №13

ТЕМА: ТИПОВІ КЛІНІЧНІ СИМПТОМИ У ПАЛІАТИВНИХ ПАЦІЄНТІВ. ПРИНЦИПИ УСУНЕННЯ СИМПТОМІВ У НЕВИЛІКОВНИХ ХВОРИХ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання з питань діагностики та лікування типових клінічних симптомів у паліативних пацієнтів;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: основи паліативної допомоги, чинники та механізм розвитку типових симптомів у паліативних пацієнтів, клініко-лабораторна діагностика типових симптомів у паліативних пацієнтів, інструментальна діагностика типових симптомів у паліативних пацієнтів, клінічна фармакологія лікарських засобів для лікування типових симптомів у паліативних пацієнтів, основні принципи первинної і вторинної профілактики типових симптомів у паліативних пацієнтів.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури з питань діагностики та лікування типових клінічних симптомів у паліативних пацієнтів у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

№ п/п	Назва теми
1.	Алгоритм дії лікаря при деменції, психічних розладах у паліативних пацієнтів
2.	Алгоритм дії лікаря при кахексії у паліативних пацієнтів
3.	Алгоритм дії лікаря при пролежнях у паліативних пацієнтів

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Аношко А. Як доглядати за невиліковним хворим вдома: особиста гігієна та харчування / А. Аношко // Довідник головної медичної сестри. - 2018. - N 1. - С.47-52
2. Брацюнь О.П. Вплив міждисциплінарного підходу в наданні паліативної допомоги на якість життя паліативних пацієнтів (на прикладі роботи першого денного хоспісу в Україні) / О. П. Брацюнь, Г. М. Науменко // Міжнародний журнал "Реабілітація та паліативна медицина". - 2016. - N 1 ЕБ. - С.80-82. - Библиогр.: с.82 .
3. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).
4. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 584 с. + 6 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).
5. Децик О.З. Паліативна допомога: проблемі сімей інкурабельних хворих / О. З. Децик, Ж. М. Золотарьова // Міжнародний журнал "Реабілітація та паліативна медицина". - 2015. - N 1 ЕБ. - С.55-58. - Библиогр.: с.58
6. Ждан В.М. Аспекти паліативної медицини в практиці лікаря-інтерніста: навч.-метод. посіб. / В.М.Ждан, М.М.Потяженко, Г.В.Невойт // Рекомендовано вченою радою Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія» – Полтава: [без вид.], 2018. – 161 с.
7. Паліативна та хоспісна допомога : підручник / [Вороненко Ю. В., Губський Ю. І., Князевич В. М., та ін.] ; за ред.: Ю. В. Вороненка, Ю. І. Губського. – Вінниця : Нова Книга, 2017. – 392 с.

8. Паліативно-хоспісна допомога: навчальний посібник / В.С. Тарасюк, Г.Б. Кучанська. — 2-е видання. - Всеукраїнское спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021. – 328 с.

9. Побічна дія ліків: навчальний посібник у 2 кн. / В.М. Бобирьов, М.М.Потяженко, О.М.Беляєва й інш.; за заг.ред. В.М.Бобирьова, М.М.Потяженка. – Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2020. – 555 с. – укр. та англ. мовами.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я/ Паліативна допомога <https://www.who.int/health-topics/palliative-care>
4. ГО "Українська ліга розвитку паліативної та хоспісної допомоги" <http://ligalife.com.ua/>
5. Міжнародний медичний журнал «Реабілітація та паліативна медицина» <https://med-expert.com.ua/journals/ua/publishing-activity-uk/reabilitatsiya-i-palliativnaya-meditsina-publishing-activity-uk/>

Семинар №14

ТЕМА: ПРИНЦИПИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ У ХВОРИХ З КОМОРБІДНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання по лікуванню коморбідної патології;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: етіопатогенез, критерії діагностики захворювань внутрішніх органів, загальні принципи лікування та профілактики захворювань внутрішніх органів, реабілітація хворих; чинники та механізм розвитку коморбідності, методи оцінки коморбідності.

Об'єм нової інформації: сучасні методи лікування коморбідної патології у відповідності до сучасних клінічних протоколів та настанов.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
3. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

ІХ. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

№ п/п	Назва теми
1.	Особливості лікування бронхообструктивного синдрому у хворих із серцево-судинною патологією
2.	Антикоагулянтна терапія як комплексна складова невідкладної допомоги для лікування коморбідної патології
3.	Особливості лікування гострого коронарного синдрому у хворих на цукровий діабет II

Х. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).

2. Внутрішні хвороби: підручник: у 2 ч. Ч. 2. Розділи 9—24 / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. ; за ред. проф. Л.В. Глушка. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 584 с.

3. Внутрішня медицина. Терапія. Підручник, 4 вид. / за ред.. Н.М. Середюка. — ВСВ «Медицина», 2017. — 688 с.

4. Коваленко В.М., Борткевич О.П. Коморбідність: визначення, можливі напрямки діагностики та лікування // Український ревматологічний журнал. — 2019. - №о 3 (77). — С.33-44.

5. Коморбидная патология в клинической практике. Алгоритмы диагностики и лечения// Кардиоваскулярная терапия и профилактика. — 2019. - №18(1). — 66 с.

6. Наумова Л. Коморбидность : механизмы патогенеза, клиническое значение (Электронный ресурс)/Л.Наумова, О. Осипова// Современные проблемы науки и образования. —2016.- №5.

7. Опарін О. А., Синельник В.П. Проблема коморбідності в клінічній практиці лікаря // Вісник ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» «Актуальні проблеми сучасної медицини». — 2015. - Том 15, Випуск 4(52). — С.325-330.

8. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи. Нормативні показники. Тракткування змін [Текст] : [довід.-посіб.] / за ред. проф. Ю. М. Мостового; Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. - 27-те вид. - Київ: Центр ДЗК, 2020. - 792 с. : іл.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>
3. Посібник «Внутрішні хвороби» <https://empendium.com/ua/>
4. Компендиум — лекарственные препараты <https://compendium.com.ua/>
5. Фармацевтичний журнал <https://pharmj.org.ua/index.php/journal/issue/archive>
6. Фармацевтичний часопис <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/pharm-chas>
7. Журнал «Клінічна фармація» <http://cphj.nuph.edu.ua/>

ТЕМА: ПРИНЦИПИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ У ХВОРИХ ЛІТНЬОГО ТА СТАРЕЧОГО ВІКУ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання по особливостям лікування у осіб літнього та старечого віку;
- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;
- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: етіопатогенез, критерії діагностики захворювань внутрішніх органів, загальні принципи лікування та профілактики захворювань внутрішніх органів, реабілітація хворих.

Об'єм нової інформації: сучасні принципи використання лікарських засобів у хворих літнього та старечого віку у відповідності до сучасних клінічних протоколів та настанов.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

№ п/п	Назва теми
1.	Особливості застосування лікарських засобів у похилому та старечому віці
2.	Особливості лікування коморбідної патології у осіб літнього та старечого віку
3.	Особливості лікування серцево-судинної патології у осіб літнього та старечого віку

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби: У 2 ч. — Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Внутрішні хвороби: підручник: у 2 ч. Ч. 2. Розділи 9—24 / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. ; за ред. проф. Л.В. Глушка. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 584 с.
3. Внутрішня медицина. Терапія. Підручник, 4 вид. / за ред.. Н.М. Середюка. — ВСВ «Медицина», 2017. — 688 с.

4. Діагностика та лікування захворювань внутрішніх органів у людей похилого віку (гастроентерологія, пульмонологія, гематологія): навчальний посібник / В. Д. Сиволап, Т.В.Богослав – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. - 113 с.

5. Закревська В.О. Загальні підходи до медикаментозного лікування пацієнтів похилого віку // Практикуючий лікар. – 2015. - №2. – С.57-63

6. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи. Нормативні показники. Тракування змін [Текст] : [довід.-посіб.] / за ред. проф. Ю. М. Мостового; Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. - 27-те вид. - Київ: Центр ДЗК, 2020. - 792 с. : іл.

7. Фармакотерапія в гериатрической практике: руководство / Р.К. Кантемирова. – Спецлит, 2010. – 160 с.

8. Хвороби літньої людини: методичний посібник / Б.И. Козлов, В.А. Головин, А.П. Нагин, О.А. Новікова. – Барнаул : вид-во Алтайський державний медичний університет, 2006. – 68 с.

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>

2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>

3. Посібник «Внутрішні хвороби» <https://empendium.com/ua/>

4. Компендиум — лекарственные препараты <https://compendium.com.ua/>

5. Фармацевтичний журнал

<https://pharmj.org.ua/index.php/journal/issue/archive>

6. Фармацевтичний часопис <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/pharm-chas>

7. Журнал «Клінічна фармація» <http://cphj.nuph.edu.ua/>

Семінар №16

ТЕМА: АНТИДОТНА ТЕРАПІЯ ГОСТРИХ ОТРУЄНЬ. СИМПТОМАТИЧНА ТЕРАПІЯ ГОСТРИХ ОТРУЄНЬ

I. МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- узагальнити знання по застосуванню антидотної та симптоматичної терапії гострих отруєнь;

- проаналізувати та систематизувати дані інформаційного пошуку за темою заняття;

- закріпити набуті знання за темою заняття.

Виховна мета заняття: удосконалити вміння групової роботи у відповідності до сучасних етико-деонтологічних норм.

II. ТРИВАЛІСТЬ ЗАНЯТТЯ 2 години.

III. Об'єм повторної інформації: класифікацію антидотів, механізм їх дії, загальні принципи застосування антидотної та симптоматичної терапії при гострих отруєннях.

Об'єм нової інформації: вивчення літератури по сучасним методикам застосування антидотної та симптоматичної терапії при гострих отруєннях у відповідності до наказів, постанов, рекомендацій МОЗ України та світових надбань.

IV. ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Зміст заняття	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово базового куратора про мету семінару.	5
2.	Заслуховування доповідей згідно теми, по учбовим питанням.	40
3.	Розв'язування ситуаційних задач.	20
5.	Дискусія.	20
6.	Контрольні запитання	15
7.	Диференційоване оцінювання засвоєного рівня знань	15
8.	Підсумок семінару.	5

V. УМОВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Учбова кімната.
2. Апарати для демонстрації.

VI. МЕТОДИЧНІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

1. Календарно-тематичний план.
2. Методична розробка семінарського заняття.
3. Добірка ситуаційних клінічних задач, тестів.
4. Добірка мультимедійних презентацій, таблиць, слайдів, схем;
5. Реферати за темою.

VII. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ, ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА СТУПІНЬ ЇХ ЗАСВОЄННЯ

№ п/п	Назва практичних навичок	Рівень засвоєння			
		озна-йом.	опанув.	овол.	творчо вирішив*
1.	Проведення інформаційного пошуку.			+++	
2.	Складання та проведення доповіді.			+++	
3.	Складання та розв'язання ситуаційних задач.			+++	
4.	Застосування сучасних настанов в конкретній клінічній ситуації			+++	

*- визначається індивідуально для найбільш підготовлених осіб

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ

1. Перевірка викладачем проведеного інформаційного пошуку за темою заняття.
2. Заслуховування доповіді.
3. Перевірка результатів розв'язання ситуаційних завдань, складених за темою заняття.
4. Комп'ютерний або тестовий контроль.

IX. ОСНОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

№ п/п	Назва теми
1.	Антидотна терапія медикаментозних отруєнь
2.	Антидотна терапія отруєння солями важких металів
3.	Коригувальна терапія гострих отруєнь

X. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Діагностика та лікування невідкладних станів в клініці внутрішніх хвороб [Текст]: навч. посіб. для лікарів-інтернів ВМНЗ III-IV р.акред.: М.М.Потяженко, К.Є.Іщейкін, Н.О.Люлька та ін.; ВДНЗУ «УМСА». – Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2017. – 186 с.
2. Екстрена та невідкладна медична допомога в запитаннях і відповідях : навчальний посібник / М. І. Швед [та ін.] ; ред. М. І. Швед. - Тернопіль : Укрмедкн., 2018. - 311 с. : табл.
3. Екстрена та невідкладна медична допомога: підручник / М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк [та ін.] ; ред. М. І. Швед. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2018. – 448 с.
4. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с. : іл, табл.
5. МОЗ України (2012) Наказ МОЗ України від 03.04.2012 р. № 234 «Положення про систему екстреної токсикологічної допомоги в Україні».
6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 05.06.2019 № 1269. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол.
7. Невідкладні стани при гострих отруєннях (діагностика та основні принципи невідкладної допомоги): Навч. посібник / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. – [2-ге вид. переробл. та допов.]. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2014. – 112 с.
8. Побічна дія ліків: навчальний посібник у 2 кн. / В.М. Бобирьов, М.М.Потяженко, О.М.Беляєва й інш.; за заг.ред. В.М.Бобирьова, М.М.Потяженка. – Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2020. – 555 с. – укр. та англ. мовами.

9. Протоколи надання медичної допомоги при гострих отруєннях (продовження, розділ "Антидотна терапія", 2 частина) Л.І.Власик, Н.О.Волошина, М.А.Георгіянец та ін. Современные проблемы токсикологи. – 2009. - №3-4. – С.77-114.

10. Протоколи надання медичної допомоги при гострих отруєннях (розділ "Антидотна терапія", 1 частина Л.І.Власик, Н.О.Волошина, М.А.Георгіянец, І.П. Современные проблемы токсикологи. – 2009. - №2 - С. 81-94.

11. Уніфікований клінічний протокол екстреної медичної допомоги «Гострі отруєння» 15.01.2014р. <http://www.webcardio.org/unifikovanyj-klinichnyj-protokol-ekstrenoji-medychnoji-dopomogy-ghostri-otrujennya.aspx>

Електронні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
2. Національна служба здоров'я України: <https://nszu.gov.ua/>
3. Державна служба України з надзвичайних ситуацій <https://dsns.gov.ua/>
4. ААРСС (Американська Асоціація центрів з контролю отрут). Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.aapcc.org/DNN>.
5. ЕАРССТ (Європейська асоціація центрів лікування отруєнь) Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.eapcct.org>.
6. TOXNET Resource (Система бібліографічних і фактографічних токсикологічних та медичних комп'ютерних баз даних). Електронний ресурс. Режим доступу: <http://toxnet.nlm.nih.gov>.
7. WHO. Worlddirectoryofpoisonscentres (Всесвітня Організація Охорони Здоров'я, світова директорія токсикологічних центрів). Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.who.int/ipcs/poisons/centre/directory/en>.
8. Посібник «Внутрішні хвороби» <https://empendium.com/ua/>
9. Компендиум — лекарственные препараты <https://compendium.com.ua/>

АДАПТОВАНІ РЕГЛАМЕНТУЮЧІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ
ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ
ЧАСТИНИ ІНТЕРНАТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ» НА БАЗАХ СТАЖУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ КЕРІВНИКІВ БАЗ СТАЖУВАННЯ
ТА КУРАТОРІВ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

Підписано до друку 17.04.2023 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 7,36. Тираж 100 пр. Зам. № 34.

Редакційно-видавничий відділ закладу вищої освіти
Полтавський державний медичний університет,
м. Полтава, вул. Шевченка, 23, м. Полтава, 36011.

Свідоцтво державного комітету телебачення і радіомовлення України
Серія ДК № 7733 від 08.02.2023р.